

Aluehallitus

Aika 26.05.2026 klo 13:00 -
Paikka Valtuustosali, Viitaniemi ja etäyhteys

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä
Läsnä	Ylälehto Jani	puheenjohtaja
	Ahola Lotta	1. varapuheenjohtaja
	Rantanen Riikka	2. varapuheenjohtaja
	Flyktman Jouni	jäsen
	Haaparanta Jukka	jäsen
	Hirsjärvi Irma	jäsen
	Hyöky Elma	jäsen
	Kiminkinen Tapani	jäsen
	Mikkonen Ilkka	jäsen
	Nykänen Jouko	jäsen
	Peltonen Tuula	jäsen
	Seppä Moona	jäsen
	Visakorpi-Kemppainen Marika	jäsen
Muu	Melville Tony	aluevaltuuston puheenjohtaja
	Vanhala Mauno	aluevaltuuston 1. varapuheenjohtaja
	Tiainen Eila	aluevaltuuston 2. varapuheenjohtaja
	Vuorela Piia	esittelijä, hyvinvointialuejohtaja
	Aalto Johanna	pöytäkirjanpitäjä, hallinto- ja lakiasiaintohtaja
	Leppä Lasse	toimialajohtaja, konsernipalvelut
	Kallimo Kati	toimialajohtaja, sosiaali- ja terveystoimintat
Manninen Tero	viestintäjohtaja	

Käsiteltävät asiat

Asia	Otsikko	Sivu
126	Laillisuus ja päätösvaltaisuus	3
127	Pöytäkirjan tarkastus	4
128	Työjärjestyksen hyväksyminen	5
129	Aluehallituksen otto-oikeuden käyttäminen	6
130	Hyvinvointialuejohtajan tilannekatsaus	8
131	Arviointiryhmän kokouksen 22.4.2026 pöytäkirja	9
132	Arviointiryhmän kokouksen 13.5.2026 pöytäkirja	11
133	Keski-Suomen hyvinvointialueen arviointimenettely ja arviointiryhmän loppuraportin hyväksyminen	13
134	Talousarvion 2026 ja toiminta- ja taloussuunnitelman 2027-2030 muuttaminen ja investointisuunnitelman 2026-2029 päivittäminen	19
135	Keski-Suomen hyvinvointialueen loppuraportti valtionavustuksen käytöstä hyvinvointialueen toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen vuosina 2023-2025	22
136	Keski-Suomen hyvinvointialueen lisäselitys Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle vuoden 2025 rahoitusta koskevasta valtiovarainministeriön vastauksesta (VN/34112/2024)	24
137	Keski-Suomen hyvinvointialueen lausunto valtiovarainministeriölle vuoden 2026 rahoituksen oikaisuvaatimukseen annetuista lausunnoista (VN/37410/2025)	27
138	Keski-Suomen hyvinvointialueen lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi sosiaalihuoltolain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta (VN/35729/2023)	29
139	Hyvinvointialuejohtajan viransijaisten määrääminen	32
140	Konsernipalveluiden toimialajohtajan viransijaisten nimeäminen	35
141	Lastensuojelun ja vammaispalveluiden talouden ohjausryhmien loppuraportit	38
142	Eronpyyntö hyvinvoinnin ja terveyden lautakunnan jäsenyydestä ja uuden jäsenen valinta	42
143	Valtuustoaloite ikääntyvää väestöä koskevan suunnitelman kehittämiseksi	44
144	Valtuustoaloite jälkihuollon nuorten toimeentulo on turvattava	49
145	Ajankohtaiset yhtiöasiat	57
146	Ilmoitusasiat	60

Aluehallitus

26.05.2026

126

Laillisuus ja päätösvaltaisuus

Aluehallitus 26.05.2026

Hyvinvointialuelain 108 § mukaan muu toimielin kuin aluevaltuusto on päätösvaltainen, kun yli puolet jäsenistä on läsnä. Läsnäoleviksi katsotaan myös ne toimielimen jäsenet, jotka osallistuvat kokoukseen sähköisesti.

Tästä kokouksesta on annettu tieto hallintosäännön 150 ja 151 §:n mukaisesti.

Kirjallinen kutsu on toimitettu sähköisesti aluehallituksen jäsenille 21.5.2026.

Päätösehdotus

Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

Päätös

Aluehallitus

26.05.2026

127

Pöytäkirjan tarkastus

Aluehallitus 26.05.2026

Hyvinvointialueesta annetun lain 95 §:n mukaan pöytäkirjan tarkastamisesta annetaan tarpeelliset määräykset hallintosäännössä.

Hallintosäännön 169 §:n mukaan pöytäkirja tarkastetaan toimitielimen päättämällä tavalla. Pöytäkirja voidaan tarkastaa ja allekirjoittaa sähköisesti. Toimitielin valitsee jokaisessa kokouksessaan kaksi läsnä olevaa jäsentä tarkastamaan kokouksesta laaditun pöytäkirjan siltä osin kuin pöytäkirjaa ei tarkasteta kokouksessa.

Pöytäkirja allekirjoitetaan ja tarkastetaan 29.5.2026 mennessä.

Päätösehdotus

Aluehallitus valitsee pöytäkirjantarkastajiksi Jouko Nykäsen ja Tuula Peltosen sekä varalle Moona Sepän ja Marika Visakorpi-Kemppaisen.

Päätös

Aluehallitus

26.05.2026

128

Työjärjestyksen hyväksyminen

Aluehallitus 26.05.2026

Käsiteltävät asiat ilmoitetaan ennalta jaetussa kokouskutsussa ja sen mukana seuranneessa esityslistassa.

Asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimitella toisin päätä.

Päätösehdotus

Hyväksytään työjärjestys esityksen mukaisesti.

Päätös

Aluehallitus

26.05.2026

129

Aluehallituksen otto-oikeuden käyttäminen

Aluehallitus 26.05.2026

Selostus asiasta

Hyvinvointialuelain 97 §:n mukaan aluehallitus, aluehallituksen puheenjohtaja tai hyvinvointialuejohtaja voivat ottaa aluehallituksen käsiteltäväksi asian, joka on hyvinvointialuelain nojalla siirretty aluehallituksen alaisen viranomaisen tai aluehallituksen jaoston toimivaltaan ja jossa asianomainen viranomainen on tehnyt päätöksen.

Asia on otettava ylemmän toimielimen käsiteltäväksi sen ajan kuluessa, jossa oikaisuvaatimus on päätöksestä on tehtävä. Ylemmän toimielimen käsiteltäväksi ei voida ottaa:

- lain tai asetuksen mukaisia lupa-, ilmoitus- tai valvontamenettelyä koskevia asioita;
- yksilöön kohdistuvia terveydenhuollon tai sosiaalitoimen asioita;
- hyvinvointialuelain 54 §:ssä tarkoitetulle hyvinvointialueiden yhteiselle toimielimelle siirrettyjä asioita, jos asianomaiset hyvinvointialueet niin sopivat.

Hallintosäännön 25 §:n mukaan aluehallituksen alaisen, mutta vain alla mainitun viranomaisen on ilmoitettava aluehallitukselle tekemistään ottokelpoisista päätöksistä lukuun ottamassa sellaisia asioita tai asiaryhmiä, joista aluehallitus on päättänyt, ettei se käytä otto-oikeuttaan. Ilmoitusvelvollisia ovat toimielimet ja seuraavat viranhaltijat: hyvinvointialuejohtaja, toimialajohtajat ja vastuualuejohtajat.

Hallintosäännön mukaan ylemmälle toimielimelle ei ilmoiteta seuraavia päätöksiä:

- henkilöstöä koskevat päätökset, lukuun ottamatta valintaa vakinaiseen virkasuhteeseen;
- tilojen vuokraaminen ulkopuolisille tilapäiseen käyttöön;
- hankintapäätökset, joiden kokonaisarvo jää alle 60.000 euron;
- alle 2000 euron vahingonkorvaukset;
- operatiiviset päätökset, joilla ei ole välittömiä talousvaikutuksia.

Toimielinten kokouspöytäkirjat ovat nähtävillä hyvinvointialueen verkkosivuilla Hyvinvointialue > Esityslistat ja pöytäkirjat.

Ilmoitusvelvollisten viranhaltijoiden ottokelpoiset päätökset ovat nähtävillä aluehallitukselle sähköisessä kokoushallinnassa.

Viranhaltijoiden päätökset ovat myös yleisesti nähtävillä hyvinvointialueen verkkosivuilla Hyvinvointialue > Päätöksenteko > Viranhaltijapäätökset.

Aluehallitus

26.05.2026

Henkilötietoja sisältävät päätökset poistetaan yleisestä tietoverkosta henkilötietojen käsittelyä koskevan lainsäädännön nojalla päätöksen muutoksenhakuajan päätyttyä tai kun päätös on lainvoimainen.

Toimivallan peruste

Laki hyvinvointialueista (611/2021) 97 §
Hallintosääntö 25 §

Päätösehdotus

Aluehallitus

- 1) merkitsee ilmoitetut päätökset tietoon saatetuksi sekä
- 2) päättää, ettei käytä hyvinvointialuelain 97 §:n mukaista otto-oikeutta kyseisiin päätöksiin.

Päätös

Oheisaineisto

Yleislääkäripalvelujen hankinta ammatinharjoittajalääkärimallin mukaiseen työskentelyyn koskeva hankintapäätös / Kilpailutusnumero 603656
Keski-Suomen hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystieteiden toimipisteiden poikkeukselliset aukiolot kesällä 2026
Toiminnanharjoittajan edustajan nimeäminen Keski-Suomen hyvinvointialueen terveydenhuollon säteilytoimintaan
Lääkärien ja erikoislääkärien rekrytointi- ja suorahakupalveluiden hankintapäätös / kilpailutusnumero 593319
Keski-Suomen hyvinvointialueen säteilytoiminnan johtamisen työryhmän nimeäminen
Keski-Suomen hyvinvointialueen laiteturvallisuuksuunnitelma 2026
Urologian tarvikkeet hankintapäätös / Kilpailutusnumero 587634
Kuulokoesovituspalvelua koskeva hankintapäätös / Kilpailutusnumero 589652
Henkilöstöjaoston pöytäkirja 23.4.2026 (4/2026)

Aluehallitus

26.05.2026

130
Hyvinvointialuejohtajan tilannekatsaus

Aluehallitus 26.05.2026

Hyvinvointialuejohtajan tilannekatsaus

Esittelijä

Hyvinvointialuejohtaja Vuorela Pii

Päätösehdotus

Merkitään tilannekatsaus tiedoksi.

Päätös

Aluehallitus

26.05.2026

131

Arviointiryhmän kokouksen 22.4.2026 pöytäkirja

Aluehallitus 26.05.2026
1156/00.04.00/2025

Valmistelija

konsernipalveluiden toimialajohtaja Lasse Leppä, p. 050 599 9545
erityisavustaja Jenni Laiho, p. 040 669 4640

Selostus asiasta

Yleistä

Valtiovarainministeriö on päättänyt 17.6.2025 käynnistää hyvinvointialueesta annetun lain 122 §:n tarkoittaman arviointimenettelyn Keski-Suomen hyvinvointialueella ja asetti arviointimenettelyä varten arviointiryhmän, johon on nimetty jäsen hyvinvointialueelta, valtiovarainministeriöstä, sosiaali- ja terveysministeriöstä ja sisäministeriöstä. Ryhmän puheenjohtajaksi on nimetty lääketieteen tohtori Jaakko Herrala.

Arviointiryhmän tehtävänä on tehdä hyvinvointialuelain 122 §:n 3 momentin tarkoittama ehdotus tarvittavista toimista hyvinvointialueen tervehdyttämiseksi sekä sosiaali- ja terveyspalveluiden ja pelastustoimen palvelujen järjestämisen edellytysten turvaamiseksi. Lisäksi arviointiryhmän on käsiteltävä hyvinvointialue- ja maakuntajakolain (614/2021) 6 §:ssä tarkoitettu ehdotus hyvinvointialueen muuttamisen vireillepanosta.

Arviointiryhmä on kokoontunut kymmenen kertaa ja antanut kokouksen teemoista hyvinvointialueelle hyvinvointialuelain tarkoittamat toimenpideehdotukset sekä suosituksia.

Arviointiryhmän kokouksessa 22.4.2026 ei käsitelty hyvinvointialueen palveluihin liittyviä teemoja, vaan kokouksen aiheena oli loppuraportin käsittely. Lisäksi arviointiryhmän kokouksessa todettiin, että uutena hyvinvointialuejohtajana aloittanut Piia Vuorela on arviointiryhmän varsinainen jäsen ja Kati Kallimo jatkaa arviointiryhmässä asiantuntijajäsenenä. Hyvinvointialuejohtaja Piia Vuorela esitteli kokouksessa hyvinvointialueen vuoden 2026 ensimmäisen osavuosikatsauksen, minkä perusteella ennustetaan 4,1 miljoonan euron ylijäämää koko vuoden tulokseen.

Loppuraportin käsittely

Aluehallitus

26.05.2026

Arviointiryhmän kokouksessa 22.4.2026 käsiteltiin loppuraporttia. Liitteenä olevassa kokouspöytäkirjassa on kirjattuna tarkemmat tiedot kokouksessa käsitellyistä loppuraportin luvuista. Kokouksessa todettiin myös, että hyvinvointialueen toimenpideohjelma liitetään loppuraportin liitteeksi 3.

Arviointiryhmän keskeneräinen raporttiluonnos ei ole julkinen, vaan loppuraportti on julkinen vasta, kun arviointiryhmän on sen kokonaisuudessaan hyväksynyt (JulKL 6 §).

Muut asiat

Arviointiryhmä totesi kokouksessa, että arviointiryhmälle on toimittettu kirjelmä alueen oppilaitoksilta (Itä-Suomen yliopisto, Jyväskylän yliopisto ja Jyväskylän ammattikorkeakoulu). Arviointiryhmän ministeriöiden edustajat ovat valmistelleet kirjelmään vastauksen, mikä hyväksyttiin kokouksessa. Vastaus lähetetään valtiovarainministeriön toimesta vastaanottajille.

Toimivalta

Hallintosääntö 17 §

Esittelijä

Hyvinvointialuejohtaja Vuorela Piia

Päätösehdotus

Aluehallitus merkitsee asian tiedoksi ja lähettää asian edelleen aluevaltuuston käsittelyyn.

Päätös

Liitteet

Liite 1 Keski-Suomen hyvinvointialueen arviointimenettely, arviointiryhmän kokous nro 10, kokouksen pöytäkirja 22.4.2026, VN/19137/2025

Aluehallitus

26.05.2026

132

Arviointiryhmän kokouksen 13.5.2026 pöytäkirja

Aluehallitus 26.05.2026
1156/00.04.00/2025

Valmistelija

konsernipalveluiden toimialajohtaja Lasse Leppä, p. 050 599 9545
erityisavustaja Jenni Laiho, p. 040 669 4640

Selostus asiasta

Yleistä

Valtiovarainministeriö on päättänyt 17.6.2025 käynnistää hyvinvointialueesta annetun lain 122 §:n tarkoittaman arviointimenettelyn Keski-Suomen hyvinvointialueella ja asetti arviointimenettelyä varten arviointiryhmän, johon on nimetty jäsen hyvinvointialueelta, valtiovarainministeriöstä, sosiaali- ja terveysministeriöstä ja sisäministeriöstä. Ryhmän puheenjohtajaksi on nimetty lääketieteen tohtori Jaakko Herrala.

Arviointiryhmän tehtävänä on tehdä hyvinvointialuelain 122 §:n 3 momentin tarkoittama ehdotus tarvittavista toimista hyvinvointialueen tervehdyttämiseksi sekä sosiaali- ja terveyspalveluiden ja pelastustoimen palvelujen järjestämisen edellytysten turvaamiseksi. Lisäksi arviointiryhmän on käsiteltävä hyvinvointialue- ja maakuntajakolain (614/2021) 6 §:ssä tarkoitettu ehdotus hyvinvointialueen muuttamisen vireillepanosta.

Arviointiryhmä on kokoontunut yksitoista kertaa ja antanut kokouksen teemoista hyvinvointialueelle hyvinvointialuelain tarkoittamat toimenpideehdotukset sekä suosituksia.

Arviointiryhmän kokouksen 13.5.2026 aiheena oli loppuraportin käsittely ja sen hyväksyminen. Lisäksi arviointiryhmän kokouksessa käytiin läpi hyvinvointialueen ajankohtaisia asioita.

Hyvinvointialueen ajankohtaiset asiat

Hyvinvointialueen talous on toteutunut vuoden 2026 alussa ennakoitua positiivisemmin. Alkuvuoden tuloksen pohjalta koko vuoden 2026 talouden ennuste on 4,1 M€ ylijäämäinen. Huhtikuun kirjanpidon tietojen perusteella toimintakulujen muutos vuoteen 2025 nähden on -2,1 %. Palveluverkko 2 vaiheen toteutus on edennyt ja säästöt realisoituvat loppuvuodesta. Aluehallitus on käynyt talouden tilannetta läpi ja päättäjät ovat ilmaisseet sitoutuneisuutensa talouden sopeuttamiseen ja toimenpideohjelmaan.

Aluehallitus

26.05.2026

Loppuraportin käsittely

Arviointiryhmän kokouksessa 13.5.2026 käsiteltiin loppuraportin kappaleita sekä muut raporttiin tehdyt tekniset korjaukset. Kokouksessa hyväksyttiin loppuraportti kokonaisuudessaan liitteineen ja allekirjoitettiin loppuraportti.

Muut asiat

Arviointiryhmän kokouksessa käsiteltiin arviointiryhmän toimikauden jälkeistä prosessia hyvinvointialueen seurannan osalta ja valtiovarainministeriön päätöksentekoa.

Toimivalta

Hallintosääntö 17 §

Esittelijä

Hyvinvointialuejohtaja Vuorela Piia

Päätösehdotus

Aluehallitus merkitsee asian tiedoksi ja lähettää asian edelleen tiedoksi aluevaltuustolle.

Päätös

Liitteet

Liite 2 Keski-Suomen hyvinvointialueen arviointimenettely, arviointiryhmän kokous nro 11, kokouksen pöytäkirja 13.5.2026, VN/19137/2025

Aluehallitus

26.05.2026

133

Keski-Suomen hyvinvointialueen arviointimenettely ja arviointiryhmän loppuraportin hyväksyminen

Aluehallitus 26.05.2026
1156/00.04.00/2025

Valmistelija

konsernipalveluiden toimialajohtaja Lasse Leppä, p. 050 599 9545
erityisavustaja Jenni Laiho, p. 040 669 4640

Selostus asiasta

Yleistä

Hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) 122–124 §:ssä säädetään hyvinvointialueen arviointimenettelystä. Arviointimenettelyssä valtio ja hyvinvointialue arvioivat hyvinvointialueen taloudellisia sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen ja pelastustoimen palvelujen järjestämiseen liittyviä edellytyksiä selvittää tehtävistään. Arviointimenettely turvaa osaltaan perustuslain mukaista oikeutta riittäviin sosiaali- ja terveyspalveluihin tilanteessa, jossa hyvinvointialueen taloudellinen tilanne on heikentynyt.

Valtiovarainministeriö voi käynnistää hyvinvointialueen arviointimenettelyn, jos hyvinvointialue ei ole kattanut taseeseen kertynyttä alijäämää hyvinvointialuelain 115 §:n 2 momentissa säädettyssä määräajassa. Arviointimenettelyä varten asetetaan arviointiryhmä, johon valtiovarainministeriö, sosiaali- ja terveysministeriö, sisäministeriö ja hyvinvointialue nimeävät jäsenensä. Valtiovarainministeriö nimeää hyvinvointialuetta kuultuaan ryhmän puheenjohtajaksi hyvinvointialueesta ja ministeriöistä riippumattoman henkilön. Arviointiryhmän tehtävänä on tehdä ehdotus hyvinvointialueen talouden tervehdyttämiseksi sekä sosiaali- ja terveyspalvelujen ja pelastustoimen palvelujen järjestämisen edellytysten turvaamiseksi tarvittavista toimita. Lisäksi arviointiryhmän on käsiteltävä hyvinvointialuejakolain (614/2021) 6 §:ssä tarkoitettu ehdotus hyvinvointialueen muuttamisen vireillepanosta.

Alueen tulee aluevaltuuston päätöksin sitoutua noudattamaan arviointimenettelyssä sovittua suunnitelmaa, jonka lopputuloksena tulee olla, että taseeseen kertynyt alijäämä on saatu katettua. Valtiovarainministeriö seuraa sovitun suunnitelman toteutumista. Hyvinvointialuelain 124 §:n mukaan arviointimenettelyn käynnistäminen rajoittaa hyvinvointialueen päätösvaltaa. Rajoituksen tarkoituksena on estää alueen taloudellisen tilanteen heikentyminen arviointiryhmän työn aikana ja varmistaa, että arviointiryhmän tekemiä toimenpide-ehdotuksia noudatetaan koko sen ajan kuin toimenpideohjelma on voimassa.

Aluehallitus

26.05.2026

Arviointimenettelyn käynnistyminen ja arviointiryhmä toiminta

Valtiovarainministeriö käynnisti 17.6.2025 Keski-Suomen hyvinvointialueen arviointimenettelyn (VN/19137/2025). Arviointimenettelyn aloituspäätöksessä todetaan, että Keski-Suomen hyvinvointialueen vuosien 2023 ja 2024 tilinpäätösten perusteella hyvinvointialue täyttää hyvinvointialueesta annetun lain 123 §:n edellytyksistä vuosikatteen ja poistojen suhteeseen sekä laskennalliseen lainanhoitokatteeseen liittyvän edellytyksen. Alueelle on myös myönnetty hyvinvointialueesta annetun lain 15 § 3 momentissa tarkoitettu lainanottovaltuus.

Valtiovarainministeriö asetti Keski-Suomen hyvinvointialueen arviointiryhmän 18.8.2025 (loppuraportin liite 1). Arviointiryhmän puheenjohtajaksi nimettiin lääketieteen tohtori Jaakko Herrala. Arviointiryhmän jäseneksi nimettiin Keski-Suomen hyvinvointialueen johtaja, jona toimi Jan Tollet 29.10.2025 saakka ja vt. hyvinvointialuejohtaja Kati Kallimo 21.04.2026 saakka. Hyvinvointialuejohtajana aloitti Piia Vuorela 22.04.2026, jolloin Vuorelasta tuli myös arviointiryhmän jäsen. Muut arviointiryhmän jäsenet olivat hallitusneuvos Minna-Marja Jokinen valtiovarainministeriöstä, johtaja Kirsi Kaikko sosiaali- ja terveysministeriöstä ja strategia- ja ohjausyksikön johtaja Tiina Snellman sisäministeriöstä. Arviointiryhmän sihteerinä ja pysyvänä asiantuntijana toimi erityisasiantuntija Hanna Nevala valtiovarainministeriöstä.

Arviointiryhmän pysyviksi asiantuntijoiksi nimettiin Keski-Suomen hyvinvointialueen aluehallituksen puheenjohtaja, jona toimi 4.11.2025 saakka Maria-Kaisa Aula ja tämän jälkeen Jani Ylälehto. Pysyvinä asiantuntijoina toimivat lisäksi hyvinvointialueen konsernipalveluiden toimialajohtaja Lasse Leppä, sosiaali- ja terveyspalveluiden toimialajohtaja Kati Kallimo ja johtava erityisasiantuntija Juri Matinheikki valtiovarainministeriöstä. Lisäksi arviointiryhmän kokouksiin osallistui kutsuttuina useita asiantuntijoita Keski-Suomen hyvinvointialueelta ja ministeriöistä.

Arviointiryhmä kokoontui 9.9.2025-13.05.2026 välisenä aikana yhteensä 11 kertaa. Kokouksista laadittiin pöytäkirjat arviointiryhmän jäsenten hyväksyttäväksi. Pöytäkirjoihin sisältyivät arviointiryhmän johtopäätökset, suositukset ja toimenpide-ehdotukset omina kohtinaan. Arviointiryhmän työskentelyn aluksi laadittiin työsuunnitelma, joka hyväksyttiin arviointiryhmän ensimmäisessä kokouksessa 9.9.2025. Työsuunnitelmaa päivitettiin tarvittaessa arviointiryhmän työskentelyn edetessä.

Arviointiryhmän kokouksissa käsiteltiin hyväksytyyn työsuunnitelman mukaiset teemat seuraavasti:

- 9.9.2025 Arviointiryhmän työskentelyn käynnistäminen
- 26.9.2025 Talouden sopeuttaminen
- 20.10.2025 Terveydenhuollon palvelut

Aluehallitus

26.05.2026

- 12.11.2025 Lasten, nuorten ja perheiden sosiaali- ja terveystalvet, aikuisten sosiaalitalvet, ikääntyneiden ja vammaisten talvet
- 4.12.2025 Pelastustoimi
- 19.1.2026 Konsernitalvet, pelastustoimi sekä hyvinvointialueen talous
- 22.2.2026 Tukitalvet
- 19.3.2026 Sosiaalihuollon ja erikoissairaanhoidon talvet
- 27.3.2026, 22.4.2026 ja 13.5.2026 Loppuraportin käsittely

Toimenpide-ehdotukset ja suositukset

Hyvinvointialuelain 122 §:n mukaan arviointiryhmän tulee tehdä ehdotus hyvinvointialueen talouden tervehdyttämiseksi sekä sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen talvelujen järjestämisen edellytysten turvaamiseksi tarvittavista toimista. Hyvinvointialuelain 122 §:n mukaan aluevaltuuston tulee käsitellä arviointiryhmän antamat ehdotukset.

Arviointiryhmä on antanut hyvinvointialuelain 122 §:n tarkoittamia toimenpide-ehdotuksia jo arviointiryhmän työn aikana. Näiden varsinaisten, hyvinvointialuelain 122 §:n tarkoittamien ehdotusten lisäksi arviointiryhmä on arviointiryhmän pöytäkirjaan merkittyjen suositusten ja huomioiden avulla pyrkinyt kiinnittämään hyvinvointialueen huomiota hyvinvointialueen talouden ja toiminnan kannalta olennaisiksi katsomiinsa kysymyksiin.

Arviointiryhmän toimintamallilla on pyritty nopeasti tukemaan alueen talouden tervehdyttämistä ja talveluiden turvaamista niin, että alueen viranhaltijavalmistelussa ja toimielimissä on mahdollisimman pian päästy käsittelemään ja toimeenpanemaan arviointiryhmän ehdotuksia ja kiinnittämään huomiota myös muihin, arviointiryhmän suositusten ja huomioiden kautta esille nousseisiin kysymyksiin. Lisäksi tavoitteena oli, että alueella voitiin ottaa arviointiryhmän toimenpide-ehdotuksia huomioon jo vuoden 2026 talousarviokäsittelyn yhteydessä.

Arviointiryhmän antamat toimenpide-ehdotusten sekä toimenpidesuositusten perustelut ovat kuvattu liitteenä olevassa loppuraportin luvussa 4. Loppuraportin luvussa 5 on esitetty arviointiryhmän antamat toimenpide-ehdotukset ja -suositukset sen mukaisina kuin ne on esitetty arviointiryhmän kokousten pöytäkirjoissa.

Talouden sopeuttamisen toimenpideohjelma

Arviointimenettelyssä laadittu talouden sopeuttamisen toimenpideohjelma muodostuu alueen talousarviosta 2026 ja taloussuunnitelmasta vuosille 2027–2030 ja sen toteuttamisen edellyttämistä toimenpiteistä ja suunnitelmista, joilla alueen talvet turvataan ja taseeseen kertynyt alijäämä katetaan arviointimenettelyssä sovitussa aikataulussa. Toimenpideohjelma kokonaisuutena koostuu siis alueen jo päättämistä toimenpiteistä ja sitovista linjauksista sekä vielä valmistelussa olevista ja suunnitelluista toimista toimintojen kehittämiseksi ja tehostamiseksi. Edellä

Aluehallitus

26.05.2026

mainitut toimenpiteet ja suunnitelmat on sisällytetty Keski-Suomen hyvinvointialueen toimenpideohjelmaan, joka esitetään valtuustolle hyväksyttäväksi osana arviointimenettelyn loppuraporttia liitteessä 3.

Valtuusto on sitoutunut toimenpideohjelman toteuttamiseen talousarvion 2026 ja taloussuunnitelman 2027–2030 hyväksymisen yhteydessä. Vuosille 2026–2030 valmisteltu toimenpideohjelma osoittaa, miten alueen taseeseen kertyneen alijäämän kattaminen etenee. Lisäksi se osoittaa, minkälainen nettokäyttökustannusten kehitys on toimenpideohjelman aikana mahdollinen eli mihin alueen on toimenpideohjelman voimassa olon ajaksi sitouduttava.

Vuoden 2026 alkuperäinen talousarvio sisältää yhteensä 58,3 M€:n talouden sopeutustoimenpiteet. Vuoden 2026 suunnitelluista sopeutustoimista kohdistuu euromääräisesti eniten toimia kustannusrakenteeltaan merkittävimpiin sosiaali- ja terveyspalveluiden toimialaan (42 M€ sopeutustoimien 58,3 M€:n kokonaisuudesta). Toimenpiteiden kohdentamisessa on tarkasteltu erityisesti eroja palvelujen laajuudessa ja peittävyyydessä tai tuotantokustannuksissa verrattuna muihin hyvinvointialueisiin ja toisaalta eroja hyvinvointialueen oman toiminnan eri yksiköiden välillä. Toimenpiteet sisältävät sekä palvelujen tuotannon tehostamisen toimenpiteitä, palveluiden järjestämistavan muutoksia, että palvelujen myöntämisen perusteiden tai sisällön muutoksia. Tarkemmat sopeuttamistoimenpiteet on esitetty hyvinvointialueen vuoden 2026 talousarviossa.

Toimenpideohjelman seurannasta säädetään hyvinvointialuelain 122 §:ssä. Toimenpideohjelman toteutumisesta raportoidaan neljännesvuosittain osavuosikatsausten ja tilinpäätöksen yhteydessä sekä hyvinvointialuelain 13 a §:ssä tarkoitetussa, hyvinvointialueen, valtiovarainministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön ja sisäministeriön yhteisessä neuvottelussa. Toimintakertomuksessa on esitettävä selvitys toimenpiteiden toteutumisesta ja riittävydestä tilikaudella ja se tulee toimittaa valtiovarainministeriölle tilikautta seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä.

Valtiovarainministeriö seuraa toimenpideohjelman voimassa olon ajan sen toteutumista erityisesti taseeseen kertyneen alijäämän ja nettokäyttökustannusten kehittymisen perusteella. Sosiaali- ja terveysministeriö ja sisäministeriö seuraavat omalla toimialallaan palvelujen järjestämiseen liittyvien toimenpiteiden ja suunnitelmien toteutumista.

Aluejakoselvitys

Hyvinvointialuelain 122 §:n 3 mom. mukaan arviointiryhmän on käsiteltävä hyvinvointialuejakolain 6 §:ssä tarkoitettu ehdotus hyvinvointialueen

Aluehallitus

26.05.2026

muuttamisen vireillepanosta. Hyvinvointialueen muuttamisen edellytyksistä säädetään hyvinvointialuejakolain 5 §:ssä.

Mikäli aluejakoselvitys käynnistettäisiin, arviointiryhmä tunnistaa Keski-Suomen hyvinvointialueen muuttamisen osalta kaksi päävaihtoehtoa: liittämisen kokonaisuudessaan Pohjois-Savon hyvinvointialueeseen ja liittämisen Pirkanmaan hyvinvointialueeseen. Lisäksi alavaihtoehtona on Keski-Suomen hyvinvointialueen jakaminen.

Mahdollisen aluejakoselvityksen toteutuessa hyvinvointialueen muuttamista koskevaa vaihtoehtojen arviointia on kuvattu loppuraportin luvussa 7.2.

Johtopäätökset

Arviointiryhmä katsoo, että noudattamalla aluevaltuuston joulukuussa 2025 hyväksymää talousarviota vuodelle 2026 ja taloussuunnitelmaa vuosille 2027–2030 ja niiden toteuttamiseen liittyvää, loppuraportin liitteenä olevaa toimenpideohjelmaa vastaavalle ajanjaksolle, Keski-Suomen hyvinvointialueella on taloudelliset ja toiminnalliset edellytykset selvitä tehtävistään sosiaali- ja terveystalouden palveluiden ja pelastustoimen palveluiden järjestäjänä. Taloussuunnitelman mukaan alueen tulos on ylijäämäinen vuodesta 2027 lukien ja taloussuunnitelman lähtökohtana on, että taseeseen kertynyt alijäämä olisi katettuna vuoden 2030 lopulla. Tämän toteutuminen edellyttää, että alue pitäytyy edellä esitettyyn, taloussuunnitelman mukaiseen nettokäyttökustannusten kehitysuraan koko taloussuunnitelmakauden ajan.

Arviointiryhmä toteaa, että taloussuunnitelman ja toimenpideohjelman lähtökohtana oleva nettokäyttökustannusten kehitysura on erittäin haastava ja vaatii alueelta merkittävää sitoutumista toimenpideohjelmassa kuvattujen toimien päätöksentekoon, toimeenpanoon ja toimeenpanon seurantaan. Toimenpideohjelma sisältää arviointiryhmän näkemyksen mukaan riittävästi sellaisia toimia, jotka toteutuessaan mahdollistavat alueella taloussuunnitelman tavoitteiden edellyttämän toiminnallisen ja rakenteellisen muutoksen. Toimenpideohjelmaa on kuitenkin arviointiryhmän näkemyksen mukaan välttämätöntä edelleen täsmentää ja tarkentaa tavanomaisen taloussuunnitteluprosessin osana erityisesti suunnitelmakauden loppuvuosien osalta, jotta taloudellisten tavoitteiden toteutuminen varmistuu.

Arviointiryhmä toteaa, että alueiden rahoitusmallia kehitetään tulevien vuosien aikana ja että koko julkiseen talouteen kohdistuvat merkittävät tasapainotusvaateet vaikuttavat väistämättä myös hyvinvointialueiden rahoitukseen tulevina vuosina. Hyvinvointialueen nettokustannustasoon ja toimenpideohjelman tasapainotustavoitteen onnistumiseen vaikuttavat selkeästi myös muut hyvinvointialueen ulkopuoliset tekijät. Ennustetun ja toteutuneen indeksin välillä voi näin ollen olla eroja erityisesti tilanteissa,

Aluehallitus

26.05.2026

joissa yleiseen talouden tilanteeseen vaikuttaa odottamattomia ja merkittäviä shokkeja. Näistä tekijöistä sekä hyväksytyt taloussuunnitelman mukaisesta erittäin haastavasta nettokäyttökustannusten kehitysurasta johtuen ei voida poissulkea mahdollisuutta, että Keski-Suomen hyvinvointialueen talouden tasapainotustavoitteita ja taseeseen kertyneen alijäämän kattamista ei voida täysimääräisesti saavuttaa nyt tavoitellussa ajassa.

Arviointiryhmä kuitenkin toteaa, että koska hyvinvointialueen aluevaltuusto on sitoutunut joulukuussa 2025 hyväksytyt taloussuunnitelman mukaiseen erittäin haasteelliseen tavoitteeseen, arviointiryhmä ei esitä valtiovarainministeriölle hyvinvointialuejakolaissa tarkoitetun aluejakoselvittäjän asettamista.

Toimivalta

Hallintosääntö 17 §

Esittelijä

Hyvinvointialuejohtaja Vuorela Piia

Päätösehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että se

1) hyväksyy arviointiryhmän loppuraportin ja

2) sitoutuu arviointiryhmän loppuraportin liitteenä olevan talouden sopeuttamisen toimenpideohjelman toteuttamiseen arviointiryhmän edellyttämällä tavalla siten, että hyvinvointialueen taseeseen kertyneet alijäämät katetaan vuoteen 2030 mennessä.

Päätös

Liitteet

Liite 3 Keski-Suomen hyvinvointialueen arviointiryhmän loppuraportti liitteineen, VN/19137/2025, 13.5.2026

Aluehallitus

26.05.2026

134

Talousarvion 2026 ja toiminta- ja taloussuunnitelman 2027-2030 muuttaminen ja investointisuunnitelman 2026-2029 päivittäminen

Aluehallitus 26.05.2026
1161/02.00.00/2025

Valmistelija

talousjohtaja Aija Suntioinen p. 040 158 9985

Selostus asiasta

Yleistä

Aluevaltuusto on kokouksessaan 9.12.2025 § 99 päättänyt hyvinvointialueen talousarviosta 2026 sekä investointisuunnitelmasta 2026-2029. Aluehallitus on päättänyt talousarviota tarkentavasta käyttösuunnitelmasta 2026 kokouksessaan 10.2.2026 § 32.

Talous

Tammi-maaliskuun neljännesvuosikatsauksen yhteydessä muodostetun tilinpäätösennusteen perusteella hyvinvointialueella on tunnistettu tarve talousarviomuutokselle. Hallintosäännön § 76 mukaisesti talousarvioon tehtävät muutokset on esitettävä aluevaltuustolle siten, että aluevaltuusto ehtii käsitellä muutosehdotukset talousarviovuoden aikana.

Hyvinvointialueen tulos on maaliskuun neljännesvuosikatsaukseen sisältyvän tilinpäätösennusteen mukaisesti muodostumassa 4,1 miljoonaa euroa ylijäämäiseksi. Talousarvion loppusummaa ja tulostavoitetta koskevat talousarvion muutosesitykset koskevat tilinpäätösennusteen mukaisia talousarviopoikkeamia.

Muutosesitykset sisältävät arviointimenettelyn arviointiryhmän antaman toimenpide-ehdotuksen mukaiset erikoissairaanhoidon lisäsopeutustoimet vuodelle 2026. Erikoissairaanhoidon lisäsopeutustoimilla (endoskopiakeskuksen perustaminen, geriatrisen keskuksen erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon integraatio sekä patologian toiminnan tehostamissuunnitelman mukaiset toimet) tavoitellaan vuonna 2026 yhteensä 1,16 miljoonan euron vaikutuksia.

Talousarvion investointiosaan esitetään yhden laiteinvestointikohteen ja yhden tilainvestointikohteen lisäämistä. Näille investointikohteille osoitetaan kokonaiskustannuksia vastaava investointituotto, joten niiden nettovaikutus hyvinvointialueen käyttöomaisuuden poistopohjaan on neutraali. Vastaava muutos esitetään hyvinvointialueen investointisuunnitelmaan 2026-2029. Päivitetty investointisuunnitelma

Aluehallitus

26.05.2026

toimitetaan ministeriöiden hyväksyttäväksi aluevaltuuston käsittelyn jälkeen.

Talousarviomuutoksena esitetään myös rahoitusosan muutokset, jotka aiheutuvat valtion yleiskatteisen rahoituksen sekä vuosikatteen muutoksesta.

Käyttösuunnitelman muutoksena esitetään teknisiä talousarviomuutoksia vastaavat käyttösuunnitelman muutokset siltä osin kuin ne vaikuttavat sitoviin tavoitteisiin.

Lisäksi esitetään muutosta talousarvion sitovuustasoon. Aluevaltuuston 9.12.2025 hyväksymässä talousarviossa vastuualueiden sitovan tason toimintakatteet sisältävät sekä ulkoisten että sisäisten toimintatuottojen ja toimintakulujen erät. Kevään muutostalousarviossa esitetään sitovuustason muutosta siten, että vastuualueiden toimintakatteet sidotaan pelkästään ulkoisten erien osalta.

Talousarvioon sisältyvät taloussuunnitelmavuodet 2026-2030 on päivitetty siten, että kumulatiivisen alijäämän kattamisen suunnitelmassa huomioidaan tilinpäätöksen 2025 toteutunut alijäämä sekä kevään aikana päivitetty hyvinvointialueiden ennakollinen rahoituslaskelma sekä rahoituksen painelaskelma (VM/HVO/30.4.2027). Kumulatiivisen alijäämän kattamissuunnitelma vastaa arviointimenettelyn yhteydessä laadittua pitkän aikavälin toimenpideohjelmää.

Toimivalta

Hallintosääntö § 76

Esittelijä

Hyvinvointialuejohtaja Vuorela Piia

Päätösehdotus

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että se

1) hyväksyy päivitetyn investointisuunnitelman 2026-2029 toimitettavaksi ministeriöille.

2) hyväksyy muutosesityksen vuoden 2026 talousarvioon ja toiminta- ja taloussuunnitelmaan 2027-2030. Investointiosan muutosta koskeva päätös on ehdollinen sille, että ministeriöt hyväksyvät päivitetyn investointisuunnitelman 2026-2029.

Päätös

Aluehallitus

26.05.2026

Liitteet

Liite 4 Vuoden 2026 kevään talousarviomuutokset

Liite 5 Hyvaks päivitetty investointisuunnitelma 2026-2029

Oheisaineisto

Hyvaks päivitetty investointisuunnitelma 2026-2029 muutokset korostettu

Aluehallitus

26.05.2026

135

Keski-Suomen hyvinvointialueen loppuraportti valtionavustuksen käytöstä hyvinvointialueen toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen vuosina 2023-2025

Aluehallitus 26.05.2026
793/02.01.01.03/2026

Valmistelija

talousjohtaja Aija Suntioinen p. 040 158 9985

Selostus asiasta

Keski-Suomen hyvinvointialue on saanut valtionavustusta hyvinvointialueiden toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen 19.216.766 euroa (VN/9666/2023), AH 18.4.2023 § 135. Suunnitelma avustuksen käytöstä on sisällynyt hyvinvointialueen tuottavuusohjelmaan ja suunnitelma on sisällynyt vuosien 2023–2025 talousarvioiden määrärahoihin. Avustuksella rahoitetut investoinnit on hyväksytty vuosittain osana hyvinvointialueen investointisuunnitelmia.

Avustuksen käyttöä hyvinvointialueella on seurattu avustuspäätöksen mukaisesti erilliskirjanpidolla, osahankekohtaisesti projektikoodeilla. Avustuksen käyttö on jakaantunut vuosien 2023–2025 aikana sekä käyttötalousmenoihin, yhteensä 10.444.356 euroa että investointimenoihin, yhteensä 8.772.410 euroa.

Avustuksen hyväksyttävistä käyttökohteista on säädetty asetuksella 433/2023 Valtioneuvoston asetus valtionavustuksesta hyvinvointialueen, Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen vuosina 2023–2025. Asetuksen 6 §:n 1 momentissa todetaan, että valtionavustukseen oikeuttavia kustannuksia ovat 3 §:n 2 momentin mukaiseen käyttötarkoitukseen liittyvät toimintamenot, käyttötarkoituksen edellyttämät välttämättömät investointimenot sekä käyttötarkoituksen edellyttämä osakkeiden ja osuuksien hankinta.

Hyvinvointialueen on raportoitava valtionavustuksen käytöstä valtiovarainministeriölle. Esityslistan liitteenä on Keski-Suomen hyvinvointialueen raportti valtionavustuksen käytöstä vuosina 2023–2025.

Toimivalta

Hallintosääntö 17 §

Aluehallitus

26.05.2026

Esittelijä

Hyvinvointialuejohtaja Vuorela Piia

Päätösehdotus

Aluehallitus merkitsee tiedoksi raportin valtionavustuksen käytöstä ja valtuuttaa talousjohtajan toimittamaan raportin valtiovarainministeriöön.

Päätös

Liitteet

Liite 6 Keski-Suomen hyvinvointialueen loppuraportti, valtionavustus hyvinvointialueen toiminnan vakiinnuttamiseen ja kehittämiseen vuosina 2023-2025

Oheisaineisto

Allekirjoitettu tilintarkastajan raportti

Aluehallitus

26.05.2026

136

Keski-Suomen hyvinvointialueen lisäselitys Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle vuoden 2025 rahoitusta koskevasta valtiovarainministeriön vastauksesta (VN/34112/2024)

Aluehallitus 26.05.2026
3004/02.01.01.02/2024

Valmistelija

hallinto- ja lakiasiaintohtaja Johanna Aalto p. 050 434 6544
talusjohtaja Aija Suntioinen p. 040 185 9985
vt. raportointi- ja analytiikkajohtaja Petri Kivinen p. 040 186 6501
vt. hankintojohtaja Simo Reipas, p. 050 567 8537

Selostus asiasta

Yleistä

Keski-Suomen hyvinvointialueen valitus vuoden 2025 rahoituspäätöksestä on käsiteltävänä Hämeenlinnan hallinto-oikeudessa. Hallinto-oikeus on varannut hyvinvointialueelle tilaisuuden esittää käsityksensä Valtiovarainministeriön asiassa antamasta lisälausunnosta viimeistään 28.5.2026.

Valtiovarainministeriö katsoo lisälausunnossaan Keski-Suomen hyvinvointialueen vedonneen 16.3.2026 jättämällään valituksen täydennyksellä uuteen perusteeseen valitusajan päättymisen jälkeen. Hyvinvointialue oli saanut tiedon helmikuussa 2026 julkaistusta rahoituslain muuttamista valmistelevalta materiaalilta, josta ilmeni, että vuoden 2025 rahoituslaskelmissa on mukana myös julkiselle sektorille kuulumattomia yksityisen terveydenhuollon diagnoositietoja, joita ei rahoituslain mukaan tulisi ottaa huomioon rahoituksessa. Valtiovarainministeriö toteaa asian olevan näin, mutta sen mielestä asiaan ei saisi vedota valitusajan päättymisen jälkeen. Ehdotuksella ei valtiovarainministeriön mukaan olisi vaikutusta siihen, onko päätös Keski-Suomen hyvinvointialueen rahoituksesta vuodelle 2025 lainmukainen.

Valtiovarainministeriö tuo omassa lausunnossaan myös esiin, että vuoden 2025 rahoitukseen vaikuttaviin vuoden 2022 tietoihin on tullut tehdä tietotoimitukset 28.2.2023, ja THL on tehnyt rahoituslaskelmaa varten poimintansa 31.5.2024, johon mennessä ainakin tietojen on tullut olla rekisterissä. Kyseisistä päivämääristä ei ole varsinaisia päätöksiä, jolloin 31.5.2024 mennessä tietoja korjaamaan onnistuneet hyvinvointialueet ovat saaneet tietonsa mukaan vuoden 2022 aineistoon. Valtiovarainministeriö toteaaakin, että ”Laissa tai muissakaan normeissa ei säädetä siitä, milloin tiedot THL:ssa tehtävää tarvekerroinlaskentaa varten poimitaan eri rekistereistä, joten THL voi lähtökohtaisesti valita poiminta-ajankohdat.”

Aluehallitus

26.05.2026

Valtiovarainministeriö kertoo tunnistaneensa tarpeita rahoitusmalliin sisältyvän tarvemallin ja sen pohjana olevan tietopohjan luotettavuuden jatkokehittämisessä, kuten esimerkiksi VM:n julkaisussa 2026:9 on tuotu esiin (Selvityshenkilöiden raportti diagnoositietojen kirjaamisesta ja keräämisestä osana julkisen sosiaali- ja terveydenhuollon rahoitusmallin tietopohjaa).

Hyvinvointialueen lisäselityksen yhteenveto

Keski-Suomen hyvinvointialue on saanut 16.3.2026 hallinto-oikeudelle täydentämänsä tiedon eli yksityislääkäridiagnoosien euromääräistä vaikutusta koskevan tiedon valitusajan päättymisen jälkeen. Laissa oikeudenkäynnistä hallintoasioista annetussa laissa (808/2019) 41 §:n 1 momentissa tarkoitetaan sallittuna täydennyksenä valittajan tietoon valitusajan päättymisen jälkeen tullutta seikkaa, ja tässä asiassa täydennetty tieto tuli 2.2.2026 julkaistusta valtiovarainministeriön valmisteluvastuulla olleesta hallituksen esityksen valmisteluaineistosta. Tieto ei ole ollut hyvinvointialueen käytettävissä aiemmin. Lisäksi lain 41 §:n 2 momentissa todetaan, että ”valitusajan päättymisen jälkeen valittaja saa esittää uusia perusteluja vaatimuksensa tueksi, jollei asia sen johdosta muutu toiseksi”. Kyseessä on tässä asiassa sama virheellinen tietopohja, johon valtiovarainministeriön rahoituspäätös vuoden 2025 osalta käyttää. Siten myöskään asia ei muutu millään tavalla esiin tuodusta uudesta virheellisyysperusteesta toiseksi, vaan se on samaa kokonaisuutta.

Asiassa on syytä korostaa edelleen vahvistunutta käsitystä virheellisistä diagnoositiedoista. Esimerkiksi VM:n esiintuoma selvityshenkilöiden raportti (VM:n julkaisuja 2026:9, s. 16) oikaisee diagnoositietojen toimittamisen osalta vastuunjakoa, jossa THL on aiemmin nähnyt, että hoitoilmoitusoppaat ovat julkisia palvelunantajia velvoittavia kirjaamisohjeita. Selvityshenkilöt toteavat, että tällaiselle velvoittavuudelle ei ole löydettävissä lainsäädännöstä perusteita, vaan ohjeet ja oppaat ovat informaatio-ohjauksen keinoja ilman oikeudellista sitovuutta. THL voi velvoittaa vain hallintopäätöksillään tietojen toimittamiseen liittyvistä THL-laissa säädetyistä seikoista. Edelleen THL:n oma selvitys tuo esiin, että vielä myöhemmässäkin vaiheessa on havaittu suuria alueellisia eroja eräiden tarvelaskennassa hyödynnettävien diagnoosien laskennassa, joiden todennäköinen selite ei ole sairastavuuden erot (THL:n selvityksiä 15/2026, s. 15). Hyvinvointialueen kantana on, että asiassa tulisi tavoitella aineellisesti oikeaa lopputulosta ja käyttää oikeaa tietoperustaa, koska käytetty on osoittanut virheelliseksi.

Toimivalta

Hallintosääntö 17 §

Aluehallitus

26.05.2026

Esittelijä

Hyvinvointialuejohtaja Vuorela Piia

Päätösehdotus

Aluehallitus

1) päättää, että Keski-Suomen hyvinvointialue antaa Hämeenlinnan hallinto-oikeudelle lisäselityksen ja

2) valtuuttaa hyvinvointialuejohtajan jättämään lisäselityksen ja tekemään siihen tarvittaessa vähäisenä pidettäviä muutoksia.

Pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Päätös

Liitteet

Liite 7 Keski-Suomen hyvinvointialueen lisäselitys hallinto-oikeudelle hyvinvointialueen rahoituspäätöksestä v 2025

Oheisaineisto

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden lisäselityspyyntö 16.4.2026 dnro 1743/03.04.04.01/2025 Keski-Suomen hyvinvointialueelle

Liite 1, Selvitys sote-palvelujen rahoituksen tarvevakiointilaskennassa käytettävien rekisteritietojen laadusta, työpaperi 15/2026, THL

Aluehallitus

26.05.2026

137

Keski-Suomen hyvinvointialueen lausunto valtiovarainministeriölle vuoden 2026 rahoituksen oikaisuvaatimukseen annetuista lausunnoista (VN/37410/2025)

Aluehallitus 26.05.2026
45/02.01.01.02/2026

Valmistelija

talousjohtaja Aija Suntioinen p. 040 185 9985
hallinto- ja lakiasiaintohtaja Johanna Aalto, p. 050 434 6544

Selostus asiasta

Yleistä

Valtiovarainministeriö on lähettänyt hyvinvointialueelle tiedoksi sosiaali- ja terveysministeriöltä ja Terveys- ja hyvinvoinnin laitokselta saamansa lausunnot koskien valtiovarainministeriön tekemää päätöstä hyvinvointialueiden vuoden 2026 rahoituksesta. Valtiovarainministeriö on pyytänyt lausuntoja STM:lta ja THL:lta hyvinvointialueiden tekemien rahoituksen oikaisuvaatimusten vuoksi.

Valtiovarainministeriö on pyytänyt oikaisuvaatimuksen tehneitä hyvinvointialueita toimittamaan mahdolliset kommenttinsa STM:n ja THL:n lausuntoihin 28.5.2026. Valtiovarainministeriö pyytää alueita myös ilmoittamaan, mikäli alue ei kommentoi asiaa. Oikaisuvaatimus voidaan ratkaista, vaikka alue ei ole toimittanut kommentteja.

STM:n ja THL:n lausunnot ovat asialistan liitteenä. Aluehallitukselle esitetään, että Keski-Suomen hyvinvointialue antaa valtiovarainministeriölle liitteenä olevan lausunnon tulleen pyynnön johdosta.

Toimivalta

Hallintosääntö 17 §

Esittelijä

Hyvinvointialuejohtaja Vuorela Piia

Päätösehdotus

Aluehallitus päättää, että hyvinvointialue toimittaa valtiovarainministeriölle liitteenä olevan lausunnon.

Pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Aluehallitus

26.05.2026

Päätös

Liitteet

- Liite 8 Keski-Suomen hyvinvointialueen lausunto Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen ja sosiaali- ja terveysministeriön lausuntoihin vuoden 2026 rahoituksesta tehdyistä oikaisuvaatimuksista, VN/37410/2025, 26.5.2026
- Liite 9 Sosiaali- ja terveysministeriön lausunto Etelä-Karjalan, Etelä-Pohjanmaan, Etelä-Savon, Kanta-Hämeen, Keski-Suomen ja Pohjanmaan hyvinvointialueiden vuoden 2026 rahoituspäätöksestä tekemistä oikaisuvaatimuksista (VN/37410/2025), 8.5.2026
- Liite 10 Terveysten ja hyvinvoinnin laitoksen lausunto valtiovarainministeriölle Etelä-Karjalan, Etelä-Pohjanmaan, Etelä-Savon, Kanta-Hämeen, Keski-Suomen ja Pohjanmaan hyvinvointialueiden vuoden 2026 rahoitusta koskevasta päätöksestä tekemistä oikaisuvaatimuksista (VN/37410/2025), 11.5.2026

Oheisaineisto

Valtiovarainministeriön saatekirje, VN/37410/2025, 13.5.2026

Aluehallitus

26.05.2026

138

Keski-Suomen hyvinvointialueen lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi sosiaalihuoltolain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta (VN/35729/2023)

Aluehallitus 26.05.2026
657/00.04.00/2026

Valmistelija

sosiaalihuollon johtaja Marena Paahto, p. 040 1434 759

Selostus asiasta

Yleistä

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää Keski-Suomen hyvinvointialuetta antamaan lausuntonsa luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi sosiaalihuoltolain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan laajoja muutoksia sosiaalihuollon lainsäädäntöön sekä eräisiin siihen liittyviin lakeihin. Tavoitteena on selkeyttää ja uudistaa sosiaalihuollon sisältölainsäädäntö vastaamaan hyvinvointialueiden tarpeita, keventää hallinnollista työtä ja vähentää päällekkäistä kirjaamista. Samalla halutaan vahvistaa sosiaalityön ja sosiaaliohjauksen roolia sosiaalihuollon ydintoimintana. Tavoitteena on varmistaa, että sosiaalityöntekijän ammattitaitoa ja osaamista kohdennettaisiin sellaisiin erityisosaamista vaativiin asiakastilanteisiin ja asiakkaisiin, joissa osaamisesta on eniten hyötyä. Tavoitteena on mahdollistaa asiakkaan tarvitsema ohjaus, neuvonta ja ammatillinen tuki oikea-aikaisesti ennen tilanteiden monimutkaistumista tai pitkittymistä.

Muutoksia ehdotetaan palvelutarpeen arviointia, omatyöntekijää ja asiakassuunnitelmaa koskevaan sääntelyyn. Sosiaalihuollon kirjaamista koskeva sääntely siirrettäisiin asiakastietolakiin. Sosiaalihuollon ammattihenkilöiden kirjaamista koskevia velvoitteita kevennettäisiin ja poistettaisiin päällekkäistä kirjaamista. Esityksellä selkeytetään, yksinkertaistetaan ja joustavoitetaan sosiaalihuollon asiakasprosessia sekä sosiaalipalveluja koskevaa sääntelyä.

Hallituksen esityksessä uudistetaan palvelurakenteita erityisesti työ- ja toimintakykyä edistävissä palveluissa ja lapsiperheitä koskevissa palveluissa sekä korotetaan asumispalveluiden ja kotihoidon asiakasmaksuja. Lain säännösten uudistamisen tavoitteena on purkaa päällekkäisiä palvelurakenteita, tarpeettoman yksityiskohtaista sääntelyä ja koota tiettyjä yksittäisiä palveluja isommiksi kokonaisuuksiksi. Uudistuksilla tavoitellaan joustavampia, kustannustehokkaampia ja vaikuttavampia palveluja sekä julkisen talouden kestävyuden vahvistamista. Tavoitteena on myös parantaa sosiaalihuollon vaikuttavuutta ja vahvistaa sisältöjohtamista.

Aluehallitus

26.05.2026

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sosiaalihuoltolakia, sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annettua lakia, sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annettua lakia, työttömyysturvalakia ja kehitysvammaisten erityishuollosta annettua lakia. Kuntouttavasta työtoiminnasta annettu laki ehdotetaan kumottavaksi. Lisäksi ehdotetaan näistä johtuvia sekä muita vähäisempiä teknisiä muutoksia eräisiin muihin lakeihin. Lait on tarkoitus antaa eduskunnalle syksyllä 2026 budjettilakiaikataulussa ja saattaa pääosin voimaan 1.7.2027.

Talous

Hallituksen esityksen mukaiset vaikutukset hyvinvointialueen rahoitukseen huomioidaan hyvinvointialueen taloussuunnittelussa. Vuoden 2027 osalta ehdotetut muutokset aiheuttaisivat kansalliseen rahoitukseen 55,3 miljoonan euron säästövaikutukset ja vuodesta 2028 eteenpäin 100,6 miljoonan euron säästövaikutukset. Keski-Suomen hyvinvointialueen osalta esityksen mukaiseksi rahoituksen vähenemiseksi arvioidaan vuodelle 2027 vuonna 1,8 milj €, vuodesta 2028 lähtien 4,3 milj €.

Yhteenveto

Sosiaalihuoltolakiin esitetyt muutokset vaikuttavat toteutuessaan merkittävästi Keski-Suomen hyvinvointialueen rahoitukseen ja toimintaan. Hyvinvointialueen järjestämistä vastuulle kuuluvat sosiaalihuollon palvelut muodostavat noin puolet hyvinvointialueen palvelukokonaisuudesta. Toteutuessaan hallituksen esitys vaikuttaisi palvelurakenteen muutoksina erityisesti aikuisten työllisyyttä tukevista ja kuntouttavista sosiaalipalveluista sekä lapsiperheiden ja lastensuojelun palveluista. Toiminnallisia muutoksia kohdentuisi kaikkiin sosiaalipalveluihin, huomattavasti myös vammaispalveluihin sekä ikääntyneiden palveluihin. Asiakasmaksujen korotuksilla on vaikutuksia asumispalveluissa sekä kotihoidon piirissä oleviin asiakkaisiin. Hyvinvointialueen rahoitukseen esityksellä on rahoitusta vähentävä vaikutus.

Lausunto on valmisteltu sosiaalihuollon vastuuviranhaltijoiden yhteistyössä, lisäksi lausuntoa on valmisteltu aluehallituksen seminaarissa 12.5.2026. Lisäksi Keski-Suomen hyvinvointialueen hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta on kokouksessaan 20.5.2026 § 33 evästännyt valmistelijoita.

Toimivalta

Hallintosääntö 17 §

Aluehallitus

26.05.2026

Esittelijä

Hyvinvointialuejohtaja Vuorela Piia

Päätösehdotus

Aluehallitus päättää antaa luonnoksesta hallituksen esitykseksi sosiaalihuoltolain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta liitteenä olevan lausunnon.

Päätös

Liitteet

Liite 11 Keski-Suomen lausuntoluonnos hallituksen esitykseen laiksi sosiaalihuoltolain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta, VN/35729/2023

Oheisaineisto

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi sosiaalihuoltolain ja siihen liittyvien lakien muuttamisesta, VN/35729/2023

Sosiaalihuollon palvelu-uudistus

Työ- ja toimintakykyä edistävät sosiaalipalvelut, Työryhmän ehdotukset 2026, sosiaali- ja terveysministeriö

Sosiaalihuollon palvelu-uudistus, Työryhmän ehdotukset 2026, sosiaali- ja terveysministeriö

Aluehallitus

26.05.2026

139

Hyvinvointialuejohtajan viransijaisten määrääminen

Aluehallitus 26.05.2026
807/01.01.04/2026

Valmistelija

HR-johtaja Eija-Liisa Heikkilä, p. 050 5679 972
johdon asiantuntija Ella Kauppinen, p. 040 352 1966

Selostus asiasta

Yleistä

Hyvinvointialuelain 45 §:n mukaan hyvinvointialuejohtajan valitsee aluevaltuusto. Aluevaltuusto on kokouksessaan 17.2.2026 valinnut Keski-Suomen hyvinvointialueen hyvinvointialuejohtajaksi Piia Vuorelan kuuden vuoden määräajaksi. Piia Vuorelan virantoimitus on alkanut 22.4.2026. Hyvinvointialuejohtajalle on tarpeen määrätä viransijaiset. Sijaisiksi esitetään nimitettäväksi toimialajohtajat seuraavassa järjestyksessä. 1. viransijainen sosiaali- ja terveydenhuollon toimialajohtaja, 2. viransijainen konsernipalveluiden toimialajohtaja ja 3. viransijainen pelastusjohtaja. Hyvinvointialuejohtajan viransijaiset ovat voimassa toistaiseksi tai kunnes asia päätetään uudelleen.

Hallintosäännön 30 §:n mukaan aluehallitus määrää hyvinvointialuejohtajan sijaisen, joka hoitaa hyvinvointialuejohtajan tehtäviä, kun hyvinvointialuejohtaja on poissa, estynyt tai esteellinen.

Hyvinvointialuejohtajan tehtävät

Hyvinvointialuejohtajan tehtävistä määrätään hyvinvointialuelain 42 §:n ja hallintosäännön 30 §:n lisäksi hallintosäännön 32 §:ssä. Pykälän mukaan hyvinvointialuejohtajan tehtäviin kuuluvat:

1. johtaa ja kehittää aluehallituksen alaisena hallintoa, taloudenhoitoa, valvontaa, ohjausta, viestintää, osallisuutta ja muuta toimintaa sekä vastaa osaltaan siitä, että aluevaltuuston ja aluehallituksen asettamat strategiset, toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet saavutetaan;
2. vastaa siitä, että hyvinvointialueen sisäinen valvonta ja riskienhallinta on asianmukaisesti järjestetty;
3. vastaa hyvinvointialueen toiminnan ja strategisten tavoitteiden saavuttamisen vaatimien yhdyspintojen ja kumppanuuksien toimivuudesta ja kehittämisestä;
4. vastaa siitä, että henkilöstön toimivalta ja vastuut ovat asianmukaisesti järjestetyt;
5. on aluehallituksen määräämien viranhaltijoiden henkilöstöhallinnollinen esihenkilö;
6. vastaa valtion, yhteistyöalueen ja kuntien kanssa käytävistä

Aluehallitus

26.05.2026

neuvotteluista;

7. vastaa alueellisesta, kansallisesta ja kansainvälisestä sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen yhteistyöstä ja yhteydenpidosta;
8. edustaa tai määrää hyvinvointialueen edustajan hyvinvointialuetta koskeviin neuvotteluihin, jollei aluehallitus ole toisin päättänyt;
9. päättää hyvinvointialueen johtoryhmän kokoonpanon ja tehtävät sekä
10. päättää henkilöstöön kuuluvan osalta arvonimien hakemisesta.

Hallintosäännön 162 §:n mukaan toimielin voi erityisestä syystä päättää, että asia käsitellään puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijan esittelyä. Toimielin voi tällöin päättää, että puheenjohtajan ehdotus on käsitteilyn pohjana eikä vaadi kannatusta.

Vaikutusten ennakoarviointi

Vaikutusten ennakoarviointia ei ole tarpeen tehdä, koska kyseessä on hallinnon sisäinen järjestely.

Yhteenveto

Hyvinvointialuejohtajan viransijaisiksi esitetään määrättäväksi hyvinvointialueen toimialajohtajat.

Toimivalta

Hallintosääntö 30 §

Esittelijä

Aluehallituksen puheenjohtaja Ylälehto Jani

Päätösehdotus

Aluehallitus päättää

- 1) käsitellä asian puheenjohtajan selostuksen pohjalta ilman viranhaltijan esittelyä.
- 2) määrätä hyvinvointialuejohtajan toistaiseksi voimassa olevat viransijaiset määrättyssä järjestyksessä seuraavasti:
 1. sosiaali- ja terveystalveluiden toimialajohtaja
 2. konsernitalveluiden toimialajohtaja
 3. pelastusjohtaja.

Aluehallitus

26.05.2026

Viransijainen hoitaa hyvinvointialuejohtajan tehtäviä vakinaisen viranhaltijan ollessa poissa, estynyt tai esteellinen.

Päätös

Aluehallitus	§ 20	14.01.2025
Aluehallitus	§ 228	12.08.2025
Aluehallitus		26.05.2026

140

Konsernipalveluiden toimialajohtajan viransijaisten nimeäminen

Aluehallitus 14.01.2025 § 20

Valmistelija hallintopalvelupäällikkö Ella Kauppinen, p. 040 352 1966

Selostus asiasta **Yleistä**

Hallintosäännön 51 §:n mukaan viranhaltijan sijaisen valitsee se, joka valitsee varsinaiseen virkaan. Samaisen pykälän mukaan aluehallitus valitsee toimialajohtajat.

Aluehallitus on päättänyt toimialajohtajien viransijaisista 16.1.2024 § 6. Kyseinen päätös on tehty toistaiseksi voimassaolevana. Organisaatiomuutosten vuoksi toimialajohtajien viransijaisten päätöstä on tarpeen tarkistaa.

Toimivalta

Hallintosääntö 51 §

Esittelijä Hyvinvointialuejohtaja Tollet Jan

Päätösehdotus Aluehallitus nimeää toimialajohtajien toistaiseksi voimassaolevat viransijaiset seuraavasti:

1) konsernipalveluiden toimialajohtajan viransijaisena toimii 1. lakiasiaintojohtaja ja 2. strategiajohtaja;

2) pelastustoimen toimialajohtajan viransijaisena toimii 1. pelastuspäällikkö ja 2. riskienhallintapäällikkö;

3) sosiaali- ja terveystieteiden toimialajohtajan viransijaisena toimii ikääntyneiden ja vammaisten palveluiden vastuualuejohtaja.

Viransijainen toimii toimialajohtajana vakinaisen viranhaltijan ollessa poissa tai esteellinen tai viran ollessa avoinna.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Aluehallitus	§ 20	14.01.2025
Aluehallitus	§ 228	12.08.2025
Aluehallitus		26.05.2026

Aluehallitus 12.08.2025 § 228

Selostus asiasta Aluehallituksen aikaisempaa päätöstä 14.1.2025 § 20 on tarpeen päivittää sosiaali- ja terveyspalveluiden toimialajohtajan viransijaisten osalta. Aiemmin avoinna olleet vastuualuejohtajien virat on täytetty. Muilta osin aikaisempi päätös pysyy voimassa.

Esittelijä Hyvinvointialuejohtaja Tollet Jan

Päätösehdotus Aluehallitus nimeää sosiaali- ja terveyspalveluiden toimialajohtajan toistaiseksi voimassaolevat viransijaiset seuraavasti:

1. vastuualuejohtaja, ikääntyneiden ja vammaisten palvelut,
2. vastuualuejohtaja, lasten, nuorten ja perheiden sosiaali- ja terveyspalvelut ja aikuisten sosiaalipalvelut ja
3. vastuualuejohtaja, terveydenhuollon palvelut.

Viransijainen toimii toimialajohtajana vakinaisen viranhaltijan ollessa poissa tai esteellinen tai viran ollessa avoinna.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Aluehallitus 26.05.2026
2981/01.01.04/2024

Selostus asiasta Aluehallituksen aikaisempia päätöksiä (14.2.2025 § 20 ja 12.8.2025 § 228) toimialajohtajien viransijaisista on tarpeen päivittää konsernipalveluiden toimialajohtajan viransijaisten osalta. Konsernipalveluiden toimialajohtajan 3. viransijaiseksi esitetään nimettäväksi sosiaali- ja terveyspalveluiden toimialajohtaja. Muilta osin aikaisemmat päätökset säilyvät ennallaan.

Esittelijä Hyvinvointialuejohtaja Vuorela Piia

Päätösehdotus Aluehallitus nimeää konsernipalveluiden toimialajohtajan toistaiseksi voimassaolevat viransijaiset seuraavasti:

1. hallinto- ja lakiasiaintohtaja,

Aluehallitus	§ 20	14.01.2025
Aluehallitus	§ 228	12.08.2025
Aluehallitus		26.05.2026

2. strategiajohtaja ja

3. sosiaali- ja terveystalouden toimialajohtaja.

Viransijainen toimii toiminnanjohtajana vakinaisen viranhaltijan ollessa poissa tai esteellinen tai viran ollessa avoinna.

Päätös

Aluehallitus

26.05.2026

141

Lastensuojelun ja vammaispalveluiden talouden ohjausryhmien loppuraportit

Aluehallitus 26.05.2026
791/00.01.01.01/2026

Valmistelija

toimialajohtaja Kati Kallimo, p. 050 442 2302
vastuualuejohtaja Päivi Kalilainen, p. 050 370 0245
sosiaalihuollon johtaja Marena Paahto, p. 040 143 4759
palvelujohtaja Päivi Junnilainen, p. 040 533 5729

Selostus asiasta

Yleistä

Sosiaali- ja terveystalouden toimialajohtaja on päätöksillään § 15/2025 ja § 16/2025 asettanut vammaispalveluiden ja lastensuojelun talouden ohjausryhmät parantamaan toiminnan ja talouden hallintaa sekä ennustettavuutta. Ohjausryhmien tehtävänä on etsiä ratkaisuja lastensuojelun ja vammaispalveluiden toiminnan ja talouden yhteensovittamiseen, talousarviossa pysymiseen sekä arvioida kustannusten kasvun ja talousarvion toteutumisen ongelmien syitä. Ohjausryhmien työskentelystä raportoidaan aluehallitukselle.

Ohjausryhmien tehtävänä oli

- talousarviokauden sopeuttamistoimenpiteiden toteutumisen seuranta toiminnan ja talouden näkökulmasta
- arvioida tarvittavia lisätoimenpiteitä talouden sopeuttamiseen tilinpäätöksen 2024 perusteella
- toiminnan ja talouden yhteensovittaminen sekä uusien toimintamallien pilotoinnit
- selvittää talousarvioon 2026 huomioitavia asioita
- selvittää hyvinvointialueen lastensuojelupalveluiden kustannukset suhteessa alueen väestön palvelutarpeeseen ja tehdä vertailua kansalliseen tasoon/toiseen hyvinvointialueeseen
- selvittää hyvinvointialueen vammaispalvelun kustannukset suhteessa alueen väestön palvelutarpeeseen ja tehdä vertailua kansalliseen tasoon/toiseen hyvinvointialueeseen.

Tulokset

Vammaispalveluiden talouden ohjausryhmän keskeiset tulokset

Vammaispalveluiden talouden ohjausryhmä kokoontui 11 kertaa ajalla 26.2.-4.12.2025. Ohjausryhmän kokouksissa raportointiin palvelualueen taloudellinen tilanne ja sopeuttamistoimenpiteiden eteneminen.

Aluehallitus

26.05.2026

Ohjausryhmässä käydyissä keskusteluissa todettiin osalle alkuperäisistä sopeuttamistoimenpiteistä muutostarve, ja tämän perusteella laadittiin korvaavat toimenpiteet yhteensä 1 911 M€. Ohjausryhmän toimeksiannosta laadittiin myös selvitys ostopalveluiden kokonaistilanteesta. Selvitys sisälsi puitesopimuksilla hankittavat palvelut sekä asiakaskohtaisilla päätöksillä ja maksusitoumuksilla hankittavat palvelut. Asiakaskohtaisten hankittujen palveluiden kokonaiskuva muodostui asiakasmääristä, päätöksistä, laadituista sopimuksista ja niiden hinnoittelusta sekä sopimusvalvonnasta. Työskentelyn aikana laadittiin myös prosessikaavio vammaispalveluiden asiakas- ja päätösprosessista ja siihen liittyvästä laskutuksen prosessista. Kaavion perusteella ohjausryhmässä tunnistettiin kehityskohteita prosessien sujuvuuden varmistamiseksi. Kokouksissa käytiin läpi myös monialaisten palveluiden ohjausryhmän toimintamalli, jonka käyttöönotolla on tarkoitus saavuttaa asiakkaan palvelutarvetta vastaavia kustannustehokkaita ratkaisuja esimerkiksi vammaispalveluiden kalliiden laitossijoitusten sijaan. Vammaispalveluiden asiakastyötä tekeville työntekijöille tehdyn kyselyn tuloksien perusteella laadittiin toteuttamissuunnitelma, miten työntekijöiden tuen tarpeisiin vastataan tukien heitä myös taloudellisten ratkaisujen löytämisessä.

Vammaispalveluissa oli sopeuttamistoimenpiteitä vuodelle 2025 yhteensä 3 956 M€, joista toteutui 3 765 M€. Muutoin kaikki sopeuttamistoimenpiteet toteutuivat sellaisenaan tai korvaavina toimenpiteinä, mutta vammaisten lasten aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoite ei toteutunut pitkittyneiden kuntasopimusneuvotteluiden vuoksi.

Ohjausryhmätyöskentelyn päätteeksi muodostettiin toteutettavat jatkotoimenpiteet. Talouden hallintaan liittyvät toimenpiteet tiivistyivät asiakasmäärän kasvun taittamiseen ja palveluiden peittävyksien pienentämiseen maan keskimääräiselle tasolle, varsinkin henkilökohtaisen avun palvelussa. Lisäksi toimenpiteiksi kirjattiin ostopalvelukustannusten hillitseminen asumis- ja kuljetuspalveluissa sekä sopimuskokonaisuuden läpikäyminen. Oman palvelutuotannon osalta toimenpiteeksi muodostui yksikkökohtaisten kustannusten seuranta, tavoitetason määrittely ja työn tuottavuuden lisääminen. Yhtäaikaisesti talouden ohjausryhmän toiminnan kanssa toteutettiin asumispalveluiden tuotantotapa-analyysi. Talouden ohjausryhmässä käytiin läpi myös arviointimenettelyssä esille nousseet asiat niiltä osin kuin ne kohdistuivat vammaispalveluihin. Palveluiden kehittämisessä ja niiden myöntämisessä on huomioitava yleislakien ensisijaisuus suhteessa vammaispalvelulakiin, mikä edellyttää monialaista yhteiskehittämistä ja yhdessä työskentelyä.

Lastensuojelun talouden ohjausryhmän keskeiset tulokset

Ohjausryhmä kokoontui kahden viikon välein yhteensä 17 kertaa ajalla 19.2.-12.12.2025. Ohjausryhmässä toteutettiin kuukausittainen talouden

Aluehallitus

26.05.2026

seuranta ja välitön puuttuminen poikkeamiin, joita kustannusten kehitymisessä havaittiin. Tavoitteena oli lastensuojelupalveluiden kustannusten kasvun taittaminen välittömästi ja sopeutustoimenpiteiden tuottamien säästöjen konkreettinen toteutuminen vuoden 2025 aikana. Kaikki sovitut sopeuttamistoimenpiteet (11 kpl) ja niiden toteutuminen arvioitiin ohjausryhmän toiminnan aikana kahdesti.

Sopeuttamistoimenpiteistä asetettujen kustannustavoitteiden mukaisesti toteutui osittain tai kokonaan

- 1) lasten, nuorten ja perheiden sote-palveluiden painopisteen siirtäminen vahvasti varhaiseen tukeen ja peruspalveluihin
- 2) lastensuojelun laitoshoidon oman palvelutuotannon lisääminen ja ostopalveluiden vähentäminen
- 3) lastensuojelun jälkihuollon tuetun asumisen ostopalveluiden vähentäminen ja omaksi toiminnaksi siirtäminen
- 4) avohuollon sijoitusten lyhentäminen ja kotiin vietävän avotyön lisääminen
- 5) asiakasprosessien tehostaminen sekä huostaanottojen purkuprosessien kehittäminen
- 6) asiakasohjausryhmien ja asiakasprosessien kehittäminen sekä ostopalveluiden kattava arviointi.

Talouden ohjausryhmä totesi keskeisiksi talouteen vaikuttaviksi toiminnanohjauksen ja toimintakulttuurin muutoskohteiksi esihenkilötyön vahvistamisen, asiakasohjausryhmien toiminnan kehittämisen, perhehoidon systemaattisen lisäämisen, perheen jälleenyhdistämistyön kehittämisen sekä sijaishuollon keston lyhentämisen sijaishuoltoa päätettäessä. Sijoitusten vähentäminen, perhehoidon ja kotiutusmahdollisuuksien lisääminen tarkoitti toimintakulttuurin ja ajattelun muutosta kohti tavoitteellisempaa, tiiviimpää ja rohkeampaa työskentelyä. Käytännössä tämä tarkoitti lastensuojelupalveluiden johdon ja työntekijöiden vahvaa ohjausta vaikuttavaan ja kustannustietoiseen työskentelyyn.

Palvelurakenteen uudistamisessa ja edelleen kehittämisessä arvioitiin tärkeimmäksi oman tuotannon laitoshoidon lisääminen, laitospalveluiden perhekuntoutuksen vähentäminen ja palveluiden kotiin vieminen. Tavoitteeksi asetettiin vaativan laitoshoidon ostopalvelun määrän puolittuminen suhteessa omaan tuotantoon. Keskeiseksi talouden sopeuttamisessa edelleen arvioitiin palveluiden järjestämisen painopisteen siirtämisen varhaiseen tukeen ja peruspalveluihin.

Ohjausryhmän toiminnassa merkityksellistä oli myös tiedon tuottaminen, johdon työpöydän, mittaroinnin, ja raportoinnin kehittäminen siten, että asiakas-, kustannus-, ja suoritetiedoista saatiin reaaliaikaista ja analysoitua tietoa. Ohjausryhmän toiminnan aikana käynnistettiin tuotantotapa-analyysit kaikista lastensuojelun palveluista sekä laadittiin työntekijöiden

Aluehallitus

26.05.2026

tueksi ohjeet palveluiden järjestämiseksi. Lastensuojelupalveluiden sopimukset ja laskutuksen prosessit läpikäytiin ja niitä kehitettiin tiedolla johtamisen parantamiseksi.

Ohjausryhmä toimi monialaisesti sosiaali- ja terveydenhuollon integraatioon huomiota kiinnittäen. Ohjausryhmä totesi monialaisen yhteistyön välttämättömäksi kustannusten hillinnässä. Myös lastensuojelupalveluiden ja taloushallinnon välisen yhteistyön oli tarpeen tiivistyä kaikilla toiminnan tasoilla. Palveluiden ja taloushallinnon välillä käynnistettiin tehostetun tuen toimenpiteitä. Samoin yhteistyöalueen yhteistyö lisääntyi mm. vaativan laitoshoidon kilpailutuksessa.

Yhteenveto

Lastensuojelun ja vammaispalveluiden talouden ohjausryhmät perustettiin vahvistamaan toiminnan ja talouden hallintaa, hillitsemään kustannusten kasvua sekä parantamaan palveluiden ennustettavuutta. Vammaispalveluissa suurin osa vuoden 2025 sopeuttamistoimista toteutui, ja työssä korostuivat ostopalveluiden kustannusten hallinta, palveluprosessien kehittäminen, oman palvelutuotannon tehokkuus sekä asiakasmäärän kasvun hillitseminen. Lastensuojelussa ohjausryhmä seurasi tiiviisti talouden toteumaa, edisti painopisteen siirtämistä varhaiseen tukeen, lisäsi omaa palvelutuotantoa ja vähensi ostopalveluiden käyttöä. Molemmissa palveluissa keskeisiksi kehityskohteiksi nousivat tiedolla johtaminen, monialainen yhteistyö, toimintakulttuurin muutos sekä kustannustehokkaampien ja vaikuttavampien palveluratkaisujen rakentaminen.

Toimivalta

Hallintosääntö 17 §

Esittelijä

Hyvinvointialuejohtaja Vuorela Piia

Päätösehdotus

Aluehallitus merkitsee tiedoksi lastensuojelun ja vammaispalveluiden talouden ohjausryhmien loppuraportit.

Päätös

Liitteet

Liite 12 Lastensuojelun talouden ohjausryhmän loppuraportti

Liite 13 Vammaispalveluiden talouden ohjausryhmän loppuraportti

Aluehallitus

26.05.2026

142

Eronpyyntö hyvinvoinnin ja terveyden lautakunnan jäsenyydestä ja uuden jäsenen valinta

Aluehallitus 26.05.2026
809/00.00.01/2026

Valmistelija johdon asiantuntija Ella Kauppinen, p. 040 352 1966

Selostus asiasta Ari-Pekka Liukkosen on 14.5.2026 lähettämällään sähköpostilla pyytänyt eroa hyvinvoinnin ja terveyden lautakunnan jäsenyydestä henkilökohtaisten syiden vuoksi.

Hyvinvointialuelain (611/2021) 75 §:n mukaan luottamustoimesta voi erota pätevistä syistä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin. Hallintosäännön 12 §:n mukaan aluevaltuusto valitsee hyvinvoinnin ja terveyden lautakunnan jäsenet ja heille henkilökohtaiset varajäsenet. Lautakunnassa on 13 jäsentä.

Aluevaltuusto on valinnut Ari-Pekka Liukkosen hyvinvoinnin ja terveyden lautakunnan varsinaiseksi jäseneksi toimikaudeksi 2025–2029 (AV 10.6.2025 § 51). Liukkosen henkilökohtainen varajäsen on Riikka Leinonen.

Hyvinvointialuelain 84 §:n mukaan luottamushenkilö pysyy toimessaan sen ajan, joksi hänet on valittu, ja sen jälkeenkin siihen saakka, kunnes toimeen on valittu toinen.

Hyvinvointialuelain 76 §:ssä on määräykset yleisestä vaalikelpoisuudesta hyvinvointialueen luottamustoimeen. Edelleen hyvinvointialuelain 79 §:n mukaan vaalikelpoinen lautakuntaan on henkilö, joka on vaalikelpoinen aluevaltuustoon, ei kuitenkaan:

- 1) asianomaisen lautakunnan alainen hyvinvointialueen palveluksessa oleva henkilö;
- 2) henkilö, joka on asianomaisen lautakunnan tehtäväalueella toimivan, hyvinvointialueen määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa;
- 3) henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle asianomaisessa lautakunnassa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa.

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain 4 a §:n mukaan hyvinvointialueen toimielimissä, lukuun ottamatta aluevaltuustoja, tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä

Aluehallitus

26.05.2026

syistä muuta johdu. Vaatimus koskee erikseen varsinaisia jäseniä ja varajäseniä.

Vaikutusten ennakoarviointi

Vaikutusten ennakoarviointia ei ole tarpeen tehdä, koska kyseessä on henkilövalinta.

Toimivalta

Hallintosääntö 12 §

Laki hyvinvointialueesta 36-37 § ja 75 §

Esittelijä

Hyvinvointialuejohtaja Vuorela Piia

Päätösehdotus

Aluehallitus esittää edelleen aluevaltuustolle, että se

1) myöntää Ari-Pekka Liukkoselle eron hyvinvoinnin ja terveyden lautakunnan jäsenyydestä ja

2) valitsee hyvinvoinnin ja terveyden lautakunnan varsinaisen jäsenen ja tälle henkilökohtaisen varajäsenen Liukkosen tilalle jäljellä olevaksi toimikaudeksi.

Päätös

Liitteet

Liite 14 Eronpyyntö hyvinvoinnin ja terveyden lautakunnan jäsenyydestä, Ari-Pekka Liukkosen, 14.5.2026

Aluehallitus	§ 56	10.03.2026
Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta	§ 39	20.05.2026
Aluehallitus		26.05.2026

143

Valtuustoaloite ikääntyvää väestöä koskevan suunnitelman kehittämiseksi

Aluehallitus 10.03.2026 § 423

Valmistelija vs. hallintopalvelupäällikkö Kirsi Kellokangas, p. 040 188 2180

Selostus asiasta

Yleistä

Aluevaltuuston 17.2.2026 kokouksessa jätettiin liitteenä oleva valtuustoaloite ikääntyvää väestöä koskevan suunnitelman kehittämiseksi (Kristillisdemokraattisen valtuustoryhmä ja allekirjoittaneet).

Aluevaltuusto lähetti valtuustoaloitteen aluehallituksen valmisteltavaksi.

Toimivalta

Hallintosääntö 143 §

Esittelijä Vt. hyvinvointialuejohtaja Kallimo Kati

Päätösehdotus

Aluehallitus antaa valtuustoaloitteen edelleen ikääntyneiden ja vammaisten palvelut vastuualuejohtaja Tuija Koiviston, hyvinvointi ja kumppanuudet palvelujohtaja Nina Peräsen sekä ikääntyneiden asiakasohjaus ja keskitetyt palvelut palvelujohtaja Mirja Ahoniemen valmisteltavaksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta 20.05.2026 § 39

Valmistelija

strategiajohtaja Anu Pihl, p. 050 320 4896
palvelujohtaja Mirja Ahoniemi p. 050 550 3719
palvelujohtaja Nina Peränen p. 050 594 6783

Aluehallitus	§ 56	10.03.2026
Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta	§ 39	20.05.2026
Aluehallitus		26.05.2026

Selostus asiasta

Yleistä

Aluevaltuustoaloitteessa esitetään ikääntyvää väestöä koskevan suunnitelman kehittämistä erityisesti muistiosaamisen, palveluketjujen, lyhytaikaishoidon, kuntouttavan päivätoiminnan sekä arkikuntoutuksen näkökulmista. Aloitteessa korostetaan perustellusti palvelujen kustannusvaikuttavuutta, oikea-aikaisuutta sekä kotona asumisen tukemista.

Hyvinvointialueella ikääntyneen väestön palvelujen ja tukitoimien suunnittelu perustuu strategiaan, palvelustrategiaan sekä suunnitelman laatimisen sisältöjen osalta erityisesti vanhuspäivätoimintalain (980/2012) 5 §:ään, jonka mukaisesti hyvinvointialueen on laadittava suunnitelma toimenpiteistään ikääntyneen väestön:

- hyvinvoinnin, terveyden ja toimintakyvyn tukemiseksi
- itsenäisen suoriutumisen vahvistamiseksi
- palveluiden ja omaishoidon järjestämiseksi ja kehittämiseksi

Suunnitelma laaditaan osana sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 7 § tarkoittua hyvinvointikertomusta ja -suunnitelmaa. Hyvinvointikertomusta päivitetään samaan aikaan ”ikäntyneiden hyvinvointisuunnitelman” kanssa. Lainsäädäntö velvoittaa lisäksi arvioimaan ikääntyneen väestön hyvinvoinnin tilaa, palvelujen riittävyttä ja laatua sekä palvelutarpeeseen vaikuttavia tekijöitä.

Eriyisen keskeistä on, että lain mukaisesti suunnittelussa painotetaan kotona asumista ja kuntoutumista edistäviä toimenpiteitä sekä ennakoimaan ikääntyneen väestön asumisen tarpeita. Tämä antaa tuen myös hyvinvointialueen strategisille linjauksille ja palvelujen kehittämiselle.

Valtuustoaloitteessa esiin nostetut kehittämissuositukset ovat monilta osin linjassa tämän lakisääteisen suunnittelukokonaisuuden sekä jo olemassa olevan toiminnankin kanssa:

- Muistiosaamisen vahvistaminen tukee varhaista tunnistamista, oikea-aikaista hoitoa ja kotona selviytymistä, mikä on keskeinen osa toimintakyvyn ylläpitämistä.
- Palveluketjujen sujuvuus ja kriisitilanteisiin varautuminen vastaavat lain edellyttämää palvelutarpeiden kokonaisarviointia ja palvelujen yhteensovittamista.

Aluehallitus	§ 56	10.03.2026
Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta	§ 39	20.05.2026
Aluehallitus		26.05.2026

- Lyhytaikaishoidon ja asumispalvelujen kehittäminen liittyy palvelurakenteen tasapainottamiseen ja raskaampien palvelujen tarpeen ehkäisyyn.
- Kuntouttava päivätoiminta ja arkipuntoutus tukevat suoraan lain edellyttämää kuntoutumista edistävää työtettä ja kotona asumisen mahdollistamista.

Hyvinvointialueen suunnitelman päivitystyössä tullaan hyödyntämään

- väestö- ja palvelutarvetietoa
- tutkimustietoa ja vaikuttavuusnäyttöä
- henkilöstön asiantuntemusta
- asiakas- ja omaisnäkökulmaa

Aloitteessa esitetyt näkökulmat voidaan huomioida luontevana osana tätä kokonaisuutta. Erityisesti muistipalvelujen kehittäminen, kuntouttavien palvelujen vahvistaminen sekä palveluketjujen toimivuus ovat keskeisiä teemoja, joita tarkastellaan suunnitelman valmistelussa osana laajempaa palvelurakenteen kehittämistä.

Yhteys palvelustrategiaan

Aluevaltuusto on hyväksynyt 9.12.2025 hyvinvointialueelle palvelustrategian. Ikääntyneiden palvelujen osalta valtuustoaloite kiinnittyy lukuisiin tavoitteisiin ja toimenpiteisiin, mutta erityisesti tavoitteeseen *”Rakennamme yhdenvertaiset, saavutettavat ja sujuvat palvelupolut, jotka toteutuvat tavoitteellisessa yhteistyössä asiakkaiden, ammattilaisten ja kumppaneiden kanssa.”*, sen alatavoitteena on päätetty, että *Tuemme toimintakykyä ja hyvää arkea tarjoamalla oikea-aikaista ammatillista apua ja tukea, kun arjen sujuvuus on uhattuna.*

Valtuustoaloitteen sisällöt ovat siis linjassaan myös palvelustrategian linjausten kanssa.

Talous

Valtuustoaloitteen huomioiminen suunnitelmaa laadittaessa ja suunnitelman sisältöjä kehitettäessä ei sinällään muodosta taloudellista riskiä eikä kasvata kustannuksia. Kuitenkin laadittaessa suunnitelman tavoitteita ja toimenpiteitä (ja sen myötä toimeenpanossa) on huomioitava talouden reunaehdot arviointimenetelmästä ja velvollisuus alijäämien kattamiseen.

Aluehallitus	§ 56	10.03.2026
Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta	§ 39	20.05.2026
Aluehallitus		26.05.2026

Yhteenveto

Yhteenvetona voidaan todeta, että valtuustoaloitteessa esitetyt toimenpiteet saavat tukea voimassa olevasta lainsäädännöstä sekä ovat linjassaan palvelustrategian tavoitteiden kanssa. Aloitteen mukaiset kehittämissuunnitelmat otetaan huomioon suunnitelman jatkovalmistelussa tarkoituksenmukaisella tavalla osana kokonaisuutta, kun suunnitelmaa valmistellaan kesän 2026 aikana.

Suunnitelma ikääntyneen väestön hyvinvoinnin tukemiseksi on tarkoitus tuoda päätöksentekoon syksyllä 2026. Suunnitelmaa valmistellaan yhteensovittavalla työotteella kuntien kanssa, henkilöstön osaamista hyödyntäen. Samaan aikaan päätöksentekoon tulee myös alueellinen hyvinvointikertomus.

Toimivalta

Hallintosääntö 18 §

Esittelijä Vastuualuejohtaja, strateginen johtaminen ja järjestäminen Pihl Anu

Päätösehdotus

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta esittää aluehallitukselle edellä esitetyn vastauksen valtuustoaloitteeseen sekä sen viemistä edelleen aluevaltuuston käsiteltäväksi.

Tämä pykälä tarkastetaan kokouksessa.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tämä pykälä tarkastettiin kokouksessa.

Aluehallitus 26.05.2026
284/00.05.01/2026

Esittelijä

Hyvinvointialuejohtaja Vuorela Piia

Aluehallitus	§ 56	10.03.2026
Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta	§ 39	20.05.2026
Aluehallitus		26.05.2026

Päätösehdotus

Aluehallitus päättää

- 1) merkitä valtuustoaloitteeseen laaditun vastauksen tiedokseen,
- 2) lähettää sen edelleen tiedoksi aluevaltuustolle sekä
- 3) esittää aluevaltuustolle, että se toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Liitteet

- Liite 15 Valtuustoaloite 17.2.2026 / Ikääntyvää väestöä koskevan suunnitelman kehittäminen

Aluehallitus	§ 58	10.03.2026
Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta	§ 40	20.05.2026
Aluehallitus		26.05.2026

144

Valtuustoaloite jälkihuollon nuorten toimeentulo on turvattava

Aluehallitus 10.03.2026 § 425

Valmistelija vs. hallintopalvelupäällikkö Kirsi Kellokangas, p. 040 188 2180

Selostus asiasta

Yleistä

Aluevaltuuston 17.2.2026 kokouksessa jätettiin liitteenä oleva valtuustoaloite jälkihuollon nuorten toimeentulo on turvattava (Vasemmistoliiton valtuustoryhmä ja allekirjoittaneet).

Aluevaltuusto lähetti valtuustoaloitteen aluehallituksen valmisteltavaksi.

Toimivalta

hallintosääntö 143 §

Esittelijä Vt. hyvinvointialuejohtaja Kallimo Kati

Päätösehdotus

Aluehallitus antaa valtuustoaloitteen edelleen lasten, nuorten ja perheiden sosiaali- ja terveyspalvelut ja aikuisten sosiaalipalvelut vastualuejohtaja Päivi Kalilaisen, perheiden palvelut palvelujohtaja Maria Aallon sekä lastensuojelun sijais- ja jälkihuolto palvelupäällikkö Piritta Huttusen valmisteltavaksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta 20.05.2026 § 40

Valmistelija palvelupäällikkö Piritta Huttunen, p. 050 552 4883
palvelupäällikkö Laura Vanttinen, p. 050 347 1022

Aluehallitus	§ 58	10.03.2026
Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta	§ 40	20.05.2026
Aluehallitus		26.05.2026

palvelujohtaja Maria Aalto, p. 050 413 5912
palvelujohtaja Ulla Kuittu, p. 050 353 8310
vastuualuejohtaja Päivi Kalilainen, p. 050 370 0245

Selostus asiasta

Yleistä

Eduskunta on hyväksynyt toimeentulotukea koskevan lainmuutoksen, joka tuli voimaan 1.2.2026. Toimeentulotukilain muutoksen myötä opiskeleville jälkihuoltonuorille tulee velvollisuus nostaa opintolainaa.

Matleena Käpin, Eila Tiaisen, Irma Hirsjärven ja muiden 17.2.2026 tekemässä valtuustoaloitteessa vaaditaan, että Keski-Suomen hyvinvointialue varmistaa, että Keski-Suomen hyvinvointialueen jälkihuollon asiakkaiden subjektiivinen oikeus riittävään toimeentuloon toteutuu ilman velvollisuutta nostaa opintolainaa ja että hyvinvointialueen tulee vaikuttaa Kelaan, jotta toimeentulotukilain soveltamisen tulkintaa muutettaisiin.

Jälkihuolto

Lastensuojelun jälkihuolto on lastensuojelulakiin perustuva tuki, joka on tarkoitettu lapsille ja nuorille, jotka ovat olleet huostaanotettuina tai sijoitettuina avohuollon tukitoimin vähintään kuusi kuukautta. Jälkihuollon tavoitteena on tukea nuoren itsenäistymistä ja siirtymää aikuisuuteen sekä ehkäistä syrjäytymistä ja ylisukupolvista huono-osaisuutta. Jälkihuolto voi jatkua enintään siihen saakka, kun nuori täyttää 23 vuotta (Lastensuojelulaki 75 §).

Jälkihuollon tukitoimet suunnitellaan nuoren yksilöllisen tarpeen mukaan ja suunnitelmallisesti yhteistyössä viranomaisten kanssa. Käytettävissä ovat mitkä tahansa sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut, joita järjestetään yksilöllisen jälkihuoltotarpeen perusteella. Riittävän toimeentulo ja asumisen järjestäminen on järjestettävä aina, kun nuoren kuntoutuminen sitä vaatii (Lastensuojelulaki 76 - 76 a §).

Toimeentulotukilain muutos ja sen vaikutukset jälkihuoltonuoriin

Toimeentulotukilain muutos tuli voimaan 1.2.2026, ja sen myötä toimeentulotuki on täsmennetty entistä selkeämmin viimesijaiseksi etuudeksi. Lakimuutoksen seurauksena Kela ei voi enää käyttää harkintaa opintolainan hakemisvelvollisuudessa, vaan kaikkia 18 vuotta täyttäneitä opiskelijoita edellytetään hakemaan opintolainaa ennen toimeentulotuen myöntämistä.

Aluehallitus	§ 58	10.03.2026
Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta	§ 40	20.05.2026
Aluehallitus		26.05.2026

Tämä velvoite koskee jatkossa myös lastensuojelun jälkihuollossa olevia nuoria, joita aiemmin ei ole lähtökohtaisesti velvoitettu ottamaan opintolainaa. Muutoksen seurauksena:

- opintolaina katsotaan ensisijaiseksi toimeentulotukeen nähden
- jos nuori ei hae opintolainaa, toimeentulotuen perusosaa voidaan alentaa
- opintolainan määrä voidaan huomioida tulona, vaikka sitä ei tosiasiallisesti nostettaisi

Lakimuutos heikentää jälkihuolto nuorten asemaa, sillä toimeentulotuki on aiemmin toiminut tukimuotona tilanteissa, joissa muut tulot eivät ole riittäneet opiskelun ja itsenäistymisen aikana. Toimeentulotuki ei sisällä takaisinmaksuvelvoitetta, toisin kuin opintolaina, mikä on ollut jälkihuolto nuorten kannalta huomattava etuisuus muihin opiskelijoihin verrattuna. Jälkihuolto nuorilla ei aiemmin ole ollut velvollisuutta nostaa opintolainaa, koska sijoitettuna olleilla nuorilla on selvästi muita suurempi riski jäädä ilman toisen asteen tutkintoa, ja heidän kiinnittymisensä työelämään on muita nuoria heikompaa.

Jälkihuolto nuorten toimeentulo

Jälkihuolto nuorten toimeentulo muodostuu, nuoresta riippuen, palkkatuloista, erilaisista etuuksista ja/tai jälkihuollosta myönnettävästä taloudellisesta tuesta sekä nuorelle sijaishuollon aikana kerrytetyistä itsenäistymisvaroista. Opiskelevilla jälkihuolto nuorilla toimeentulo on koostunut ennen toimeentulotukilain muutosta opintotuesta ja asumislisästä sekä tarvittaessa perustoimeentulotuesta. Osa jälkihuolto nuorista on varmistanut opintojensa rahoitusta osa-aikatyöllä. Jälkihuolto nuorille on tämän lisäksi myönnetty opintojen varmistamiseksi itsenäistymisvaroja tai niissä tapauksissa, joissa itsenäistymisvaroja ei ole joko kerrytetty tai niitä ei ole kertynyt nuoren tarpeeseen nähden riittävästi, on jälkihuollosta voitu myöntää nuorelle taloudellista tukea.

Itsenäistymisvarojen kerryttämisellä tarkoitetaan lastensuojelulain 77 §:n mukaista menettelyä, jolla lapsen etuuksista kerrytetään lapselle sijaishuollon aikana varoja. Käytännössä lapsilisää lukuunottamatta kaikista lapselle myönnettävistä ja hyvinvointialueelle hoidon korvauksena perittävistä etuuksista siirretään 40 prosenttia lapsen itsenäistymisvaratilille. Itsenäistymisvarojen määrä vaihtelee ja on riippuvaista mm. sijoituksen pituudesta ja vanhempien varallisuudesta ja kertyneiden itsenäistymisvarojen summien vaihteluväli on 100-50 000€. Kaikilla opiskelevilla jälkihuolto nuorilla ei ole itsenäistymisvaroja ollenkaan, esimerkiksi sijoituksen lyhyen keston vuoksi.

Aluehallitus	§ 58	10.03.2026
Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta	§ 40	20.05.2026
Aluehallitus		26.05.2026

Itsenäistymisvarat on tarkoitettu nuoren itsenäistymisen ja itsenäisen asumisen tueksi. Itsenäistymisvaroja voidaan myöntää mm. oman asunnon huonekaluja, työpaikan saamiseksi tarvittavia hankintoja kuten matkakorttia, opiskelun edellyttämää materiaalia tai muita perusteltuja menoja varten. Hyvinvointialueella on oikeus päättää itsenäistymisvarojen maksamisen ajankohdasta, mutta itsenäistymisvarat on maksettava nuorelle viimeistään jälkihuollon päättyessä.

Vaikutukset Keski-Suomen hyvinvointialueen jälkihuoltoon

Keski-Suomen hyvinvointialueella jälkihuollon asiakkaana on tällä hetkellä 613 täysi-ikäistä nuorta. Vuonna 2025 asiakkaana olleista jälkihuoltoon toisen asteen opinnoissa oli 32 prosenttia, korkeakouluopinnoissa 5 prosenttia ja peruskoulua suoritti 1 prosentti nuorista. 28 prosenttia nuorista oli sellaisia, joilla toisen asteen koulutus on keskeytynyt vähintään kerran, 11 % sellaisia, jotka olivat saaneet tehtyä toisen asteen koulutuksen valmiiksi sekä 2 prosenttia sellaisia nuoria, joilla on peruskoulu kesken oppivelvollisuusiän jälkeen.

Tällä hetkellä opiskelevista nuorista 103 on sellaisia, jotka joutuvat nostamaan jatkossa opintolainan. Tämän lisäksi sellaisia uusia sijaishuollosta itsenäistyviä nuoria, joita muutos koskee, on kevään 2026 aikana siirtymässä jälkihuoltoon 26. Käytännössä toimeentulotukilain muutos koskee siten noin 130-150 nuorta vuoden 2026 aikana, ja vuositasolla opiskelevien nuorten määrä tulee pysymään tuolla tasolla.

Tällä hetkellä opiskelevista nuorista 21 on sellaisia, jotka opiskelevat vasta peruskoulussa tai erilaisissa valmentavissa opinnoissa (Tuva-koulutus) ja vuositasolla tällaisia nuoria on n. 25. Heidän osaltaan on välttämätöntä arvioida, aiheuttaako lainan nostaminen heille sellaista erityistä haittaa, että lainan nostaminen voidaan arvioida kohtuuttomaksi. Arvioinnissa on otettava kuitenkin huomioon nuoren itsenäistymisvarojen määrä.

Muiden hyvinvointialueiden ratkaisut

Valtakunnallisesti tarkasteltuna hyvinvointialueet ovat ratkaisseet eri tavoin toimeentulotukilain muutoksen aiheuttamaa muutosta jälkihuoltoon toimeentuloon. Osa hyvinvointialueista käyttää itsenäistymisvaroja, ehkäisevää tai täydentävää toimeentulotukea tai taloudellista tukea toimeentulon turvaamiseksi perustoimeentulotuen sijaan ja pääasiassa tukea myönnetään yksilökohtaisella harkinnalla. Esimerkiksi Helsinki myöntää tukea peruskoulua suorittaville nuorille, Vantaa-Kerava ja Päijät-Häme myöntävät yksilökohtaisella harkinnalla opiskelupaikasta riippumatta. Pohteella on päädytty siihen, ettei jälkihuoltoon tueta erikseen harkinnanvaraisesti, vaan alueella noudatetaan Kelan ohjeistusta.

Aluehallitus	§ 58	10.03.2026
Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta	§ 40	20.05.2026
Aluehallitus		26.05.2026

Jälkihuolto nuorten subjektiivinen oikeus taloudellisen toimeentulon toteutumiseen

Valtuustoaloitteessa vaaditaan opiskelevien jälkihuolto nuorten toimeentulon turvaamista joko ehkäisevää tai täydentävää toimeentulotukea myöntämällä. Jo tälläkin hetkellä jälkihuollon opiskelevien nuorten toimeentuloa varmistetaan eri tavoin. Käytännössä nuorten osalta arvioidaan aina etuuksien sekä itsenäistymisvarojen kokonaisuutta, kun riittävää tulotasoa nuorille varmistetaan. Osalla jälkihuolto nuorista on kertynyt suuret itsenäistymisvarat, eikä heille sen vuoksi ole syntynyt tarvetta hakea toimeentulotukea opintojen tueksi. Näille nuorille ei synny myöskään tarvetta nostaa opintolainaa.

Niille nuorille, joille ei joko ole sijoituksen lyhyen keston tai muun syyn vuoksi kertynyt itsenäistymisvaroja riittävästi tai ollenkaan, on myönnetty itsenäistymistä varten taloudellista tukea lastensuojelulain 77 § 2 momentin mukaisesti. Toimeentulotukilain muutoksen jälkeen nuorten toimeentulon varmistamisen tapoja on jouduttu arvioimaan uudelleen niiden nuorten osalta, jotka joutuvat nostamaan opintolainaa. Keski-Suomen hyvinvointialueella on arvioitu, että niille jälkihuolto nuorille, jotka opiskelevat vielä peruskouluopintoja tai Tuva-koulutusta (Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus), lainannostovelvollisuus muodostuisi kohtuuttomaksi, koska heidän opintonsa ei johda ammattiin valmistumiseen. Ammattiin opiskelevien jälkihuolto nuorten osalta ensisijaisen etuuden eli opintolainan korvaaminen taloudellisena tukena tai toimeentulotukena lisäisi hyvinvointialueen kustannuksia niin merkittävästi, ettei kaikille opiskeleville jälkihuolto nuorille voida kohdentaa samanlaista tukea.

Koska ehkäisevän tai täydentävän toimeentulotuen myöntäminen vaatisi aina perustoimeentulotukipäätöksen hakemista, on arvioitu, että tuki tulisi myöntää nykyisen käytännön mukaisesti ns. harkinnanvaraisina itsenäistymisvaroina, eli jälkihuollon taloudellisena tukena niille peruskoulua tai Tuva-koulutusta suorittaville nuorille, joilla ei ole itsenäistymisvaroja ollenkaan tai niitä on vain hyvin vähän.

Talous

Valtuustoaloitteessa esitetään, että jälkihuolto nuorten toimeentulo varmistetaan myöntämällä heille ehkäisevää tai täydentävää toimeentulotukea. Toimeentulotuen perusosa yksin asuvalle nuorelle on 578,43 €/kk (v. 2026). Jos vuositasolla n. 25 nuorelle varmistetaan toimeentulo ilman opintolain nostamisvelvoitetta, syntyy siitä hyvinvointialueelle n. 146 000 euron lisäkustannukset vuodessa. Jos

Aluehallitus	§ 58	10.03.2026
Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta	§ 40	20.05.2026
Aluehallitus		26.05.2026

perusosaa vastaava tulo myönnettäisiin kaikille n. 150 opiskelevalle jälkihuoltonuorelle, kustannusvaikutus olisi n. 1,1 M€/vuosi.

Keski-Suomen hyvinvointialue on arviointimenettelyä ohjattu suunnittelemaan taloutta siten, ettei lisäkustannuksia synny. Jälkihuoltonuorten toimeentulon varmistaminen jälkihuollon taloudellisella tuella lisää kustannuksia vähintään n. 146 000 euroa vuodessa, jos harkinnalla myönnetään tukea n. 25 nuorelle vuodessa. Kustannuksen kattamiseen ei ole erikseen kohdennettavissa määrärahaa. Kustannuksen kattaminen sisäisesti merkitsee muiden palveluiden myöntämisen perusteiden tiukentamista.

Vaikutusten ennakoarviointi

Jälkihuoltonuorilla on suuri riski keskeyttää opintonsa ennen valmistumista. Keski-Suomessa lähes kolmannes jälkihuollon asiakkaista on keskeyttänyt toisen asteen opintonsa vähintään kerran. Lainanottovelvollisuus tulee lisäämään näiden nuorten velkaantumis- ja syrjäytymisriskiä, kun opiskelijat keskeytyessä eivät valmistu ammattiin, mikä heikentää heidän mahdollisuuksiaan työllistyä. Lisäksi velkaantuminen heikentää nuorten mahdollisuuksia, ja nuorilta itseltään saadun tiedon mukaan, halukkuutta aloittaa uusia opintoja, koska nuoret eivät ole varmoja kyvystään saattaa opinnot valmiiksi.

Vaikuttaminen Kelan toimintaan

Keski-Suomen hyvinvointialueella tehdään säännöllistä yhteistyötä Kelan kanssa päivittäisessä työssä. Aikuissosiaaliryhmän, jälkihuollon ja Kelan yhteistyötapaamisia on toteutettu säännöllisesti useita kertoja vuodessa. Yhteisissä keskusteluissa on otettu esille myös hyvinvointialueen asiakkaisiin sekä talouteen negatiivisesti vaikuttavia asioita.

Yhteenveto

Keski-Suomen hyvinvointialueen jälkihuollossa varmistetaan lastensuojelulain edellytysten mukaisesti jälkihuoltonuorten toimeentulo tälläkin hetkellä. Kaikkien opiskelevien jälkihuoltonuorten toimeentulon varmistaminen aiheuttaisi Keski-Suomen hyvinvointialueelle n. 1,1 miljoonan euron vuosittaiset kustannukset, jos nuorille myönnettäisiin kategorisesti toimeentulotuen perusosaa vastaava summa täydentävänä tai ehkäisevänä toimeentulotukena. Suurella osalla jälkihuoltonuorista on kertynyt runsaasti itsenäistymisvaroja tai heillä on edellytykset opiskella ensisijaisten etuuksien ja opintolainan turvin. Noin 25 nuoren osalta opinnoilla keskitytään saattamaan peruskoulua loppuun ja joilla opinnot eivät johda ammattiin. Näiden jälkihuoltonuorten osalta on perusteltua

Aluehallitus	§ 58	10.03.2026
Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta	§ 40	20.05.2026
Aluehallitus		26.05.2026

myöntää harkinnalla jälkihuollon taloudellista tukea toimeentulon turvaamiseksi ilman opintolainaa. Jälkihuoltoon tuen toimeentulon varmistaminen jälkihuollon taloudellisella tuella lisää kustannuksia vähintään n. 146 000 euroa vuodessa, jonka kattaminen tapahtuu vähentämällä vastaava summa muualta toiminnasta.

Toimivalta

Hallintosääntö 18 §

Esittelijä Vastuualuejohtaja, strateginen johtaminen ja järjestäminen Pihl Anu

Päätösehdotus

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta esittää aluehallitukselle edellä esitetyn vastauksen valtuustoaloitteeseen sekä sen viemistä edelleen aluevaltuuston käsiteltäväksi.

Tämä pykälä tarkastetaan kokouksessa.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Tämä pykälä tarkastettiin kokouksessa.

Aluehallitus 26.05.2026
301/00.05.01/2026

Esittelijä Hyvinvointialuejohtaja Vuorela Piia

Päätösehdotus

Aluehallitus päättää

1) merkitä valtuustoaloitteeseen laaditun vastauksen tiedokseen,

2) lähettää sen edelleen tiedoksi aluevaltuustolle sekä

3) esittää aluevaltuustolle, että se toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Aluehallitus	§ 58	10.03.2026
Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta	§ 40	20.05.2026
Aluehallitus		26.05.2026

Päätös

Liitteet

Liite 16 Valtuustoaloite 17.2.2026 / Jälkihuollon nuorten toimeentulo on turvattava

Aluehallitus

26.05.2026

145

Ajankohtaiset yhtiöasiat

Aluehallitus 26.05.2026
17/00.01.00.02/2026

Valmistelija

johdon asiantuntija Ella Kauppinen, p. 040 352 1966

Selostus asiasta

Sansia Oy:n yhtiökokous 3.6.2026

Sansia Oy on lähettänyt Keski-Suomen hyvinvointialueelle kutsun varsinaiseen yhtiökokoukseen 3.6.2026. Kokouksessa käsitellään muun muassa tilinpäätöksen 2025 vahvistaminen, taseen esittämisen voiton käyttäminen, hallituksen jäsenten ja tilintarkastastuspalkkioiden päättäminen sekä hallituksen jäsenten ja tilintarkastajan valitseminen.

Aluehallituksen 14.4.2026 § 91 mukaisesti Keski-Suomen hyvinvointialueen edustajana Sansia Oy:n yhtiökokouksissa toimii toimialajohtaja Lasse Leppä. Lasse Leppä on ilmoittanut olevansa estynyt osallistumaan kyseiseen kokoukseen, joten yhtiökokoukseen 3.6.2026 edustajaksi esitetään nimettäväksi strategiajohtaja Anu Pihl.

2M-IT Oy:n yhtiökokous 4.6.2026

2M-IT Oy on lähettänyt Keski-Suomen hyvinvointialueelle kutsun varsinaiseen yhtiökokoukseen 4.6.2026. Kokouksessa käsitellään muun muassa tilinpäätöksen 2025 vahvistaminen, taseen esittämisen voiton käyttäminen, hallituksen jäsenten ja tilintarkastastuspalkkioiden päättäminen sekä hallituksen jäsenten ja tilintarkastajan valitseminen. Lisäksi kokouksessa käsitellään omien osakkeiden hankinta.

Yhtiön hallituksen jäsen ehdokkaaksi kaudelle 2026-2027 on nimetty Ari-Pekka Paananen (AH 14.4.2026 § 91).

Aluehallituksen 14.4.2026 § 91 mukaisesti Keski-Suomen hyvinvointialueen edustajana 2M-IT Oy:n yhtiökokouksissa toimii toimialajohtaja Lasse Leppä. Lasse Leppä on ilmoittanut olevansa estynyt osallistumaan kyseiseen kokoukseen, joten yhtiökokoukseen 4.6.2026 edustajaksi esitetään nimettäväksi hallinto- ja lakiasiainjohtaja Johanna Aalto.

Keurusseudun Ateria- ja tukipalvelut Oy:n yhtiökokous 9.6.2026

Keurusseudun Ateria- ja tukipalvelut Oy on lähettänyt Keski-Suomen hyvinvointialueelle kutsun varsinaiseen yhtiökokoukseen 9.6.2026. Kokouksessa käsitellään muun muassa tilinpäätöksen 2025

Aluehallitus

26.05.2026

vahvistaminen, hallituksen jäsenten valinta ja kokouspalkkioista päättäminen, Multian kunnan osakkeiden lunastaminen sekä yhtiön ja Jämsän Ateria- ja puhtauspalveluiden yhteistyön selvityksen aloittaminen.

Yhtiön hallituksen jäsenehdokkaaksi kaudelle 2026-2027 on nimetty Tuula Peltonen (AH 14.4.2026 § 91).

Aluehallituksen 14.4.2026 § 91 mukaisesti Keski-Suomen hyvinvointialueen edustajana Keurusseudun Ateria- ja tukipalvelut Oy:n yhtiökokouksissa toimii tukipalvelujohtaja Hanna Vihavainen.

Aluehallitus on todennut yleisevästyksensä kokousedustajille seuraavaa: Yhtiö- tai vuosikokousedustusten osalta tilanteessa, jossa yhtiö- tai vuosikokousedustajille ei anneta erityisiä toimintaohjeita, hyvinvointialueen edustajat hyväksyvät kokouksissa käsiteltävät asiat hallituksen ehdotusten mukaisesti, mikäli kyseinen kanta on lain säännösten ja Keski-Suomen hyvinvointialueen strategian ja edun mukainen.

Toimivalta

Hallintosääntö 17 § ja 40 §

Esittelijä

Hyvinvointialuejohtaja Vuorela Piia

Päätösehdotus

Aluehallitus

- 1) merkitsee tiedoksi saapuneet yhtiö- ja osakaskokouskutsut;
- 2) nimeää Sansia Oy:n 3.6.2026 yhtiökokoukseen kokouskohtaiseksi edustajaksi strategiajohtaja Anu Pihlin;
- 3) nimeää 2M-IT Oy:n 4.6.2026 yhtiökokoukseen kokouskohtaiseksi edustajaksi hallinto- ja lakiasiaintohtaja Johanna Aallon sekä
- 3) antaa kokousedustajille evästyksensä kokouksiin, että hyvinvointialueen edustajat hyväksyvät kokouksissa käsiteltävät asiat hallituksen ehdotusten mukaisesti.

Päätös

Oheisaineisto

Sansia Oy yhtiökokouskutsu ja esityslista 3.6.2026
Sansia Oy Tilinpäätös ja toimintakertomus 2025

Aluehallitus

26.05.2026

Sansia Oy tilintarkastuskertomus 2025
2M-IT Oy yhtiökokouskutsu ja esityslista 4.6.2026
2M-IT Oy Tilinpäätös 2025
Nimitystoimikunnan suositus 27.4.2026
Tilintarkastuskertomus 2M-IT Oy 2025
Kateria Oy, yhtiökokouskutsu 9.6.2026
Kateria Oy, yhtiökokouksen asialista 9.6.2026

Aluehallitus

26.05.2026

146
Ilmoitusasiat

Aluehallitus 26.05.2026

- 1) Keski-Suomen hyvinvointialueen selvitys kiireettömään erikoissairaanhoidon hoitopääsystä, V/14936/2025, 15.05.2026 (900/03.03/2024)

Päätösehdotus

Aluehallitus merkitsee ilmoitusasiat tiedoksi.

Päätös

Liitteet

Liite 17 Keski-Suomen hyvinvointialueen selvitys kiireettömään erikoissairaanhoidon pääsystä